28ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7622 20 ՄԱՅԻՍ 1911 ՈՒՐԲԱԹ

2 juin 1911 28me année N. 7621

نومرو ۷۶۲۲ ۲۰ مایس ۱۳۲۷ جمعه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Կ.ՊՈԼԻՍ - ԳԱԼԱԹԻԱ

آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیری قره‌کین بویاجیان
درسعادت غلطه
ابونه فیأتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات ایچون سنه‌لکی ۱۰۰ آلتی آیلغی ۵۴ غروشدر .

Բաժանորդագր.	Տարեկան	Վեցամսեայ
Գաւառներու	» 100	» 54 ղրշ.
Արտասահման	» 35	» 20 ֆրք.

نسخه‌سی ۱۰ پاره

10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK

JOURNAL ARMÉNIEN
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
KARÉKIN BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1883ԻՆ FONDÉ EN 1883 بازار ایرتسندن ماعدا هرکون نشر اولنور . تاریخ تأسیسی ۱۸۸۳

ԹՐՔՈՒՀԻՆԵՐՈՒ ԼԻՍԷՆ

Ազատական վարչութեան Թուրքիոյ մէջ հաստատուելէն ի վեր մեր Թուրք հայրենակիցները, առաջին անգամ ըլլալով, իրապէս վճռական քայլ մը առնել կը փորձեն յառաջդիմութեան և քաղաքակրթութեան ճամբուն մէջ, քայլ մը որ պէտք է օրինակ ըլլայ նաև մեզի՝ Հայերուս համար:

Մէշրուտական ժողովի նախագահ Ահմէտ Րիզա պէյի նախաձեռնութեամբ և հանրային կրթութեան նոր նախարար Ապտուրրահման Շէրէֆ պէյի օժանդակութեամբ ձեռնարկուած է Գանտիլլիի մէջ հիմնելու Թրքուհիներու համար աղջկանց Լիսէ մը, որուն ի նպաստ արդէն Վեհ. Սուլթանը նուիրած է 750 ոսկի:

Այս Լիսէին պիտի յատկացուի Գանտիլլիի մէջ կառուցուած՝ Ատիյէ Սուլթանէին պալատը, որ երկար ատենէ ի վեր լքուած կը մնայ և որուն կահաւորման, նորոգութեան և դասական անհրաժեշտ փոփոխութեանց համար 15,000 ոսկիի չափ գումար մը պիտի ծախսուի:

Թուրք կնոջ կրթութեան և դաստիարակութեան նուիրուած այս բարձրագոյն հաստատութիւնը ապահովաբար կոչուած է, մօտաւոր ապագայի մը մէջ, խաղաղ ու փրկարար յեղաշրջում մը յառաջ բերելու Թուրքերու ընկերական կեանքին մէջ և զանոնք մղելու իրապէս դէպի յառաջդիմութեան և ազատութեան շաւիղը:

Անուրանալի ճշմարտութիւն մըն է որ եթէ մինչև այսօր Թուրքիա, անհաղորդ մնացած է եւրոպական քաղաքակրթութեան և չէ կրցած զայն օգտակարապէս իւրացնել, ասոր մէկ գլխաւոր պատճառն ալ Արևելքցի կնոջ ընկերական անկեալ վիճակը եղած է: Ընդհանրապէս արևելեան ժողովուրդները, ըլլան մահմետական թէ քրիստոնեայ, կինը նկատած են էրիկմարդերէ ստորին արարած մը, մտածելու և զգալու անկարող, միայն էրիկմարդոց հաճոյքին կամ հանգստութեան ծառայելու յարմարութիւն և կոչում ունեցող տեսակ մը ընտանի անասուններ:

Ահա՛ Արևելքցի կնոջ այս վիճակն է որ գլխաւորապէս արգելք եղած է մեր յառաջդիմութեան, մինչ Եւրոպայի մէջ, ուր կինը դրեթէ ճիշդ միևնոյն պայմաններուն ենթարկուած էր Միջին Դարուն մէջ, յաջողած է կամաց կամաց իրեն վայելուչ ու արժանաւոր դիրքը առնել և ընտանեկան անասունի ամօթալի վիճակէն բարձրացած է ընտանիքի պետի իր քովն դիրքին: Եւ ասիկա եղած է շնորհիւ կիներու դաստիարակութեան և կրթութեան, որոնցմով անիկա վերջապէս ունեցած է գիտակցութիւն և արժանապատուութեան զգացում:

Ինչպէս ըսի, մենք ալ պէտք է օգտուինք Թուրքերու օրինակէն և մենք ալ պէտք է ջանանք հայ կնոջ մտաւորական մակարդակը բարձրացնելու:

Ցաւալի է ըսել որ ամբողջ Պոլսոյ մէջ մէկ հատիկ հայ աղջկանց բարձրագոյն վարժարան մը չունինք և այս մասին վերջին քանի տարիներուն մէջ աւելի յետադիմած ենք քան յառաջդիմած:

Գիշերօթիկ և ցերեկեայ աղջկանց երկրորդական վարժարան մը այսօր անհրաժեշտ պէտք մըն է Պոլսահայուն համար և ատենն է որ այս մասին լրջօրէն խորհինք: Այս մասին նիւթական դժուարութիւնները այնքա՛ն մեծ չեն եթէ բարի կամեցողութիւն ունենանք:

Օգտակար գաղափարի մը իրագործումին համար միշտ կրնանք պէտք եղած գումարը հայթայթել, բա՛ւ է որ կամք ունենանք:

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՌՈՒՍԱՆՈՂԻ ՆԱՄԱԿՆԵՐ

ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ Ի. ԴԱՐԸ

ՍԻՐԵԼԻ ԱՐՇԱԿՍ,

Վերջին նամակիդ մէջ կ'ըսես թէ դասախօսութիւնները առևտրական ձև մը առած են ի Պոլիս, թէ մեր «բարոյախօս ընկերականները» ժողովուրդի կրթութենէն աւելի՝ իրենց հասակին վրայ կը խորհին. և սա կէտը կը շեշտես թէ այս դասախօսութիւններու մեծ մասը տեսակ մը չարաշուք և արտառոց ապաշնորհութիւն մը կը ձգեն վրադ. կը հաստատես, Արշա՛կս, և կը զարմանաս որ «դասախօսութիւն» անունը կը վերապահես այդ տեսակ շանթաժի քայլերգներուն...:

Կատուները դուրս գնացին, մկները շուրան են խաղում...:

Թէև հայրենիքէ հեռու, սակայն մենք ալ մերթ ընդ մերթ ազգային հոյակապ մտաւորականներու հետ շշափման մէջ կը գտնուինք:

«Հայութիւնը և Ի.րդ դարը», այս էր նիւթը դասախօսութեան մը որ տեղի ունեցաւ Ուսանողական Միութեան ժողովարանին մէջ (Գաֆէ Լիյա): Դասախօսն էր Վենետիկի միաբաններէն Կարապետ վրդ. Սահակեան: Տ. Սահակեան եւրոպական քաղաքակրթութեան երեք գլխաւոր հատուածները՝ — գիտական, գրական և ընկերական — մի առ մի նկատի առաւ, ծանրանալով իւրաքանչիւրին հանդէպ մեր ունեցած և թէ ունենալիք դիրքին վրայ. ընկերվարութեան վրայէն թեթևօրէն անցաւ և զայն նկատեց վնասակար մեր ազգին, դէթ ներկայ պարագաներուն մէջ: Դասախօսութիւնը վիճաբանութեան դրուեցաւ: Նախ խօսք առաւ Դաշնակցական ներկայացուցիչ և «Դրօշակ»ի խմբագիր Պ. Վրացեան (Յովհաննիսեան): Վենետիկեան հայր սուրբին տարանը զօրեղ վերջ, ընկերվարութեան վրայէն թեթևօրէն անցնելուն համար յուսախաբ ըլլալը յայտնեց և խնդրեց յարգելի վարդապետէն մէկ քանի լուսաբանութիւններ. իր պահանջքը ծայր առաւ վիճաբանութեան, որ, բնականօրէն, երկու խումբի բաժնեց ներկաները, Դաշնակցականները և չէզոքները: Վերջիններս ընդունելով հանդերձ ընկերվարականներու գաղափարին վեհութիւնը՝ կիրարկումին և միջոցին վրայ կը ծանրանային:

Ապա Պ. Գալուստ Ոսկերիչեան խօսք առնելով՝ հետևեալ կերպով խօսեցաւ.

«Բան խօ, համալսարանականն՝ բուն գործնականներ, չըսեմ խորհրդականը, պէտք է միշտ «ներշնչուի պարտականութիւններէ». պարտականութիւններ հանդէպ «Ազգ»ին և հանդէպ «Գաղափար»ին:

«Հանդէպ գաղափարին».— Ընկերական գիտութիւնները, որոնցմէն է ընկերվարութիւնը, այնքան բարդ են և կնճռոտ, որ առաջարկուած եզրակացութիւնները չեն կրնար վերջնական նկատուիլ և իբր ճշմարտութիւններ պարտադրուիլ ժողովուրդին վրայ, որուն, իրաւամբ թէ անիրաւապէս ճակատագիրը դրելու և կառավարելու պաշտօնը կու տանք մենք մեզի. ուրեմն պարտաւոր ենք թեթևօրէն չվերաբերիլ այս խնդրոյ առարկայ եղող գիտութեանց հանդէպ:

«Հանդէպ Ազգին».— Ընկերվարութիւնը իբր վերացական գիտութիւն՝ խօսք յարաբերական բնոյթ մը ունի: Դրական գիտութեանց անվիճելի բացարձակութիւնը չունի որ կարողանանք զայն իւրացնել և հաւատարմօրէն փոխադրել: Իբր ծնունդ տեղւոյ մը պայմաններուն (տէրը գիտէ որքան բարդ են և այլազան այդ պայմանները) չեն կրնար պարզապէս տեղափոխուիլ և կիրարկուիլ այլուր, մանաւանդ մեր հայրենիքը, ուր այդ տեսակ գիտութեան մը պէտքը զգացնող երևոյթներ տակաւին որոշ կերպով ի յայտ եկած չեն: Հետևաբար, գործի վրայ եղող Դաշնակցութիւնը լաւ կ'ընէ եթէ չկանխէ այդ երևոյթները (եթէ գիտակցութիւնը ունի), որոնց ծանր պատասխանատուութեանց վրայ ծանր պարտք մըն ալ կը դնէ. իսկ եթէ չկրնար զիմանալ իր անզուսպ փափաքին, քիչ մը մեթոտ թող դնէ իր գործնականներուն մէջ, նկատի առնելով ազգային և կրօնական առանձնութիւնները, փոխանակ անհարկի կերպով մաքառելու անոնց դէմ:»

Պ. Ոսկերիչեանէ վերջ, Պ. Յ. Ա. Գույումճեան խօսք առնելով ըսաւ թէ ընկերվարութիւնը ճակատագրականօրէն գոյութիւն ունի ընդհանրապէս Արևելքի և մանաւանդ Թուրքիոյ մէջ. զարմանք յայտնեց որ ինչպէս Դաշնակցականները — ընկերվարականները ըսել կ'ուզեր — Բօրէնհանի համաշխարհային ժողովէն մերժուած են. ասոր վրայ Պ. Յովհաննիսեան ընդմիջելով բանախօսը հերքեց վերջին կէտը, ըսելով թէ «այդպէս մի բան գոյութիւն չէ ունեցել». ասոր վրայ՝ Պ. Յ. Գույումճեան յայտնեց թէ լուրը Պոլսոյ, Իզմիրի և Եգիպտոսի ազգային թերթերուն մէջ կարդացած էր:

Ապա խօսք առին նաև մեր ընկերներէն Ռ. Մամիկոնեան, Մ. Տէօվլէթեան, ևայլն:

Արշակս, օրինակի համար արտառոց գաղափարներ յայտնողներ ալ եղան. Նախ Սահակ վարդապետին սա գաղափարը շատ դէշ ազդեցութիւն ըրաւ վրաս. «Ընկերվարութիւնը պէտք է մտաւորականութեան մէջ մնայ և պէտք չէ ժողովուրդին մէջ տարածուի. կարծիքներ կան որոնք բոլոր հայ մտաւորականութեան կը պատկանին և տարածման արուեստներ չունին...:»

Այս միջոցին օրիորդ մը խօսք առնելով, կէսը ռուսերէն, կէսը հայերէն բաներ մը ըսելէ վերջ՝ Տօնքիչօղեան ժեխթով մը գոչեց.

— Անկեղծ մտաւորականները, ազնիւ ժողովուրդին չեն պաշտպանողները...:

Բարեկամս, աւելորդ է ըսել թէ... օրիորդը անփչանական մըն էր...:

Պ. Իւլքեան ըսաւ թէ Դաշնակցականներու հասցէին ուղղուած ամբաստանութիւնները կարգ մը թերթերու միջոցաւ իբր նպաստաւոր պատրաստուած պայքարներ են, որոնց ժողովուրդը պէտք չէ ականջ կախէ:

Սակայն, Արշակս, վիճաբանութեան միջոցին ինչ որ ինծ զարմանք պատճառեց՝ այն ալ Դաշնակցականներուն վերջին խօսքը իրենց վերապահելու մարմաջն էր: Արդեօ՞ք կ'ուզէին Դաշնակցութեան ապօթէօզին տպաւորութեան տակ փակել ժողովը: Ինչպէս քանի մը ընկերներ այս մասին գիտ կը հաւաստէին, Դաշնակցութեան այս ընթացքն է եղեր շատերուն Ուսանողական Միութենէն անդամակցութենէ հեռու մնալուն:

Բաս խօ, գոնէ Եւրոպայի մէջ, ուսանողները ջանալու են ալ աւելի մաքրական յարաբերութիւններ մշակելու վիճաբանելէ ք. գաղափարները, ինչպէս ըսաւ հայր սուրբը, գեղեց են. սակայն ամէնէն առաջ պէտք է մտցուին անցեալի կուսակցական կիրքերը. ես դեռ չի հանդիպեցայ այդ ոգւով պահուած ուսանողներու...:

Արշա՛կս, պէտք չէ՞ օրինակ առնել սա հոյակապ վարդապետէն. մարդը նախ կրօնաւոր և երկրորդ հայ-կաթոլիկ էր... սակայն իր յայտնած գաղափարները, որքան ալ պահպանողական ձև մը ունենան, շատ աւելի մեծ ազդեցութիւն մը կ'ընեն վրաս՝ քան թէ չի մարսուած «վեհ գաղափարները»:

ԷԼ. ՏՕՐՍԱՑՕ

Բարիզ, 21 Մայիս 1911

روسیه وتورکیه بیننده آتیاً وقوعی ملحوظ اولان محاربه اثناسنده بحرسیاهك سوق الجیش نقطهٔ نظرندن درکار اولان اهمیتی

روسیه حکومتی نوطه‌سنك لدنیات سیاسیه‌سیله بتون عالمی اشتغاله بادی اولدیغی صیراده مجلس مبعوثانده دخی براستیضاح مسئله‌سنه موضوع تشکیل ایده‌رك حقی پاشا قابینه‌سنه اعتماد رأیی ویرلمسنه سبب اولدیغی جهتله (بوبدبینلك عد اولنسه بیله) روسیه وتورکیه محاربهٔ آتیه‌سی اثناسنده، آوروپا قطعه‌سنده کرك بحراً وکرك براً موقع مخاصمه‌نك نره‌سی اوله‌بیله‌جکنی وازجمله اویله آجی بروقعه‌نك تصادف ایتمسی هنکامنده قره دکزك سوق الجیش نقطهٔ نظرندن نه‌درجه اهمیت کسب ایده‌جکی حقنده شمدیدن دوشونلك الزم واهم اولسه کرکدر .

عثمانلی دونماسنك تقویه‌سنه دائر کمال فداکاری ایله واقع اولان تقیدات وهمماتك اسراری نتیجه اعتباریله آنقالیان مسئلهٔ مهمه‌نك تدقیقندن حصوله کلدیکی ازادهٔ قید وبیاندر .

تاریخ مطالعه ایدنلره خفی دکلدرکه ماضیده‌کی روسیه وتورکیه محاربه‌سنك آوروپا قطعه‌سندن دائماً رومانیا و بلغارستان طریقلریله واقع اولدیغی کبی ۱۸۷۸ محاربه‌سی‌ده ، اوصورتله اجرا ایدلمشدر .

آنجق اقدمجه او ایکی مملکتلر عثمانلی ولایتلری ایدی . بناءً علیه روسیه وتورکیه یکدیکریله هم حدود اولدقلرندن اعلان حرب ایدلدیکی کبی بری برلریله درحال چارپیشه بیلورلریدی .

قالدیکه شیمدی رومانیا وبلغارستان مستقل قراللقلر اولمق وایکی محارب دولتلر بیننده حیلولت ایدر برر مانعه تشکیل ایتمك اعتباریله هرایکی دولتلرك مهاجمه‌سنه مانع اوله‌جقلردر . اویله برحالده‌کی او ایکی بالقان قراللقلری محارب دولتلردن هیچ بریسنه میل ایتمدکلری تقدیرده روسیه وتورکیه براً محاربه ایتمك امکانی خارجنده قاله‌جقلردر .

بونقطهٔ نظردن یکی تشکل ایتمش اولان رومانیا وبلغارستان حکومتلری اسایش ومسالمت عمومیه‌نك حسن محافظه‌سنه خادم برر حائل اوله‌جقلردر .

رومانیا که دها اوتوز سنه‌لك مستقل برقراللقدر ، وبلغارستان اوتوز سنه دن برو سیاست عالمنده هنوز برموقع سیاسی احراز ایده بیلوب قراللغه منقلب اولدیغی اوچ سنه‌یی اکمال ایتمامشدر .

عجبا روسیه مذکور قراللقلری وجوده کتیرمش اولمسندن وکندیسیله تورکیه بیننده برحائل تشکیل ایتمش اولمسندن ممنون دکلیدر ؟ یاخود مذکور قراللقلرك وجوده کتورلمسیله روسیه‌دن تباعد ایدرك انکله هم حدود بولنمق تهلکه‌سندن قورتولمش اولمسندن تورکیه خشنود دکلیدر ؟ الیوم موضوع بحث اولان مسئله بودکلدر .

زیرا بومسئله‌لرك تدقیقیله اشتغال ایتمه‌رك یالکز حقیقت ماده‌یی نظر دقته اله‌جق اولورایسه‌ك کوریرزکه عصرلردن برو یکدیکره خصم اولان روسیه وتورکیه هرنه قدر صورت رسمیه‌ده بری برلریله دوست ایسه‌لرده ارتق حالاً وموقعاً علاقه‌دار اولان بلغارستان ایله رومانیانك اشتراکی انضمام ایتمکسزین آوروپا قطعه‌سنده براً محاربه ایده‌مزلر . چونکه مذکور ایکی حکومتلردن بیطرفلغی کمال شدتله محافظه ایده‌جك اولان رومانیا حکومتی اولمسی اغلب احتمالدندر .

نصلکه ۱۸۷۷-۱۸۷۸ محاربه‌لرنده تورکیه‌نك تحت تابعیتنده بولنان رومانیا حکومتی اولوقت روسیه عسکرلری سوقیاتنه قارشو کندی قپولرینی آچمق ایچون پك چوق مشکلاتله موافقت کوسترمشدر . شمدی ایسه رومانیا حکومتی صورت مطلقه‌دن مستقل واولکندن زیاده اتفاق مثلثه میال کورونمکده‌در . شوحالده روس اردولرینك تورکیه‌یه هجوم ایتمسی ایچون رومانیا مملکتندن مرور ایتمسنه پك قولایلقله موافقت ایتمیه‌جکدر .

چونکه کندی استقلالیتنی وقراللیغنی الده ایتدیکی کوندن برو قومشوسی بولنان تورکیه حقنده برکونا شکایتده بولنمامشدر .

بلغارستانه کلنجه رومانیا صورت مطلقه‌ده بیطرفلغنی محافظه ایدر وروسیه‌ده انك بیطرفلغنی ازاله‌یه مقتدر اوله‌مازایسه آتیاً روسیه ایله تورکیه بیننده وقوعی محتمل اولان محاربه‌یه بلغارستانك اشتراك ایتمسی روسیه ایله‌هم جنسی وهم مذهب بولنمق نقطهٔ نظرندن فرض اولنسه، روسیه کندی عسکرینی نه‌طریقله بلغارستانه کچیره‌جکدر ؟ شبهه‌سز بحرسیاه طریقیله، بوتقدیرده کرك سوق الجیش نقطهٔ نظرندن بحرسیاهك کسب ایده‌جکی اهمیت عظیمه‌سنی وکرك ایسه صورت عمومیه‌ده جهانك وصورت خصوصیه‌ده تورکیه ایله روسیه مناسبتنك اله‌جق اولدیغی حال ووضعیتی، بوغازلرك موقع مهمه‌سنی حسابه قویمقسزین تصور ایدیکز، چونکه ایکی محارب دولتلر کندی دونمالریله آنجق بحرسیاهده محاربه ایده‌بیله‌جکلردر . تورکیه ایسه کندی مسالمت پرور حسیاتیله تشبثات تجاوزکارانه‌یه قیام ایتمیه‌جکی جهتله وهلهٔ اولیده تجاوز ایتمك روسیه‌یه قاله‌جقدر . بوحالده ایسه براً هجوم ایتمك ایچون کندی اردولرینی واپورلرله بلغارستانه چیقارمق ایسته‌یه‌جکدر ، بوحسابله تورکیه طپراغینك هیچ برنقطه‌سی اوزرینه نه بوغازدن ایچری ونه‌ده طیشاری عسکر چیقاره‌میه‌جقدر .

بوحالده بحرسیاهك سوق الجیش نقطهٔ نظرندن کسب ایده‌جك اولان اهمیت فوق العاده‌سنی کندولکندن اکلاتمغه کافیدر .

بالاده عرض وایضاح ایدیلان اهمیت کرکی کبی تلقی وتقدیر ایدلدیکی صورتده عثمانلی دونماسنك‌دخی قره‌دکزده نه‌قدر قوتلی اولمسنك اهمیتی تقدیر ایدلمك لزومی وارستهٔ شك وشبهه‌در .

بناءً علیه عثمانلی دونماسنك برصورت مطلوبه‌ده تقویه‌سیچون ذاتاً اشترا ایدلمش وایدیله‌جك اولان زرهلیلرك احتیاجات مبرمه‌دن تولد ایتمش اولدیغنی اکلامق پك قولای برکیفیت اولسه کرکدر .

---

(٤٣)

عبدالحمید وشرلوق هولمس

برنجی قسم :
ظالم ایله مجهول بری برینه قارشی

اون اوچنجی باب

عبدالحمیدك اراده‌سی

وآوروپا غزته‌لرنده قیل وقاله موضوع اتخاذ ایدلمه‌سی لزومنی برده تأکید وتکرار ایت ، دیدی .

— اراده شوکتمآب افندمزکدر !

— شوراسنی دخی علاوه ایتکه ، بوبابده برمعلومات استحصال ایتدیکی کبی ، نتیجه‌سنی بکلمه‌یه‌رك همان تلغرافله بیلدیرسون .

— اراده شوکتمآب افندمزکدر !

عزت پاشا طیشاری چیقمق اوزره ایکن ، عبدالحمید براشارتله آنی برده‌ها طوردوره‌رق :

— تلغرافی سن کندك خصوصی شفره ایله یازده اویله کوندر ، دیدی .

— اراده افندمزکدر !

یاریم ساعت صوکره تلغراف کشیده اولنمش کیتمشدی . فقط عزت پاشا جواب مطلوب آلنه‌جغنی هیچ‌ده مأمول ایتمه‌یوردی . موزوروس پاشانك ، تلغرافی آلدیغنده ، سیماسنده نمایان اوله‌جق اولان آثار تحیری تخیل ایده‌رك ، کندی کندینه کولویوردی .

معمافیه ، فرداسی اقشام لوندره‌دن ییلدیزه آتیده‌کی تلغرافنامه ورود ایتدی :

« شرلوق هولمس حقنده صورت خفیه‌ده اجرای تحقیقاته مباشرت ایتدك . قونان دویلك رومانلرنده‌کی قهرمان ، حقیقةً موجود وبرحیاتدر . اقدمجه ممالك مجتمعه ایله انکلتره‌ده خفیه مأموریتنی اجرا ایتمش اولوب ، الیوم ایشدن ال چکه‌رك اسقوچیانك برقریه‌سنده اقامت ایتمکده‌در . کندی اصل اسمی « ماك لاین » در . مرقومی بورایه کتیرمك اوزره ، سفارتخانه‌دن برمأمور مخصوص کوندردم . یارین کله جکلرینی مأمول ایدرم ؛ اوحالده معلومات قطعیه ویره‌بیله‌جکم . مستخبراتمه نظراً ، ماك لاینك هیچ برثروتی اولمایوب ، حکومتدن آلمقده اولدیغی جزئی برمعاشله کچینمکده‌در ؛ بناءً علیه مواعد نقدیه ایله کندیسنی قاندرمق قابل اوله‌بیله‌جکدر .

« شوکتمآب افندمزك اراده‌لرینی موافقیتله اجرا ایتمك بختنه نائل اولدیغمدن طولایی کندیمی مع زیادة مسعود عد ایدرم »

عزت پاشا درحال تلغرافی ترجمه ایده‌رك عبدالحمیده تقدیم ایتدی‌که مندرجاتی محظوظیت شاهانه‌لرینی موجب اولدی .

فرداسی کونی ، ماق لاینك لوندره‌یه واصل اولدیغنی وسفیر ایله مذاکره‌ده بولنه‌رق مطابق قالدیغنی یکی برتلغراف بیلدیریوردی .

سابق پولیس خفیه‌سنك تکلیف ایتدیکی شرائط حد اعتداله مقرون ایدی . مفارقت ایتمك ایچون مستثنا برمبلغ اولمق اوزره بشیوز وبعده درسعادته مواصلت ایتدکدن صوکره شهریه یوز اللی وبوندن بشقه کندیسنه تودیع قلنان ایشی کمال موفقیتله باشه چیقاردیغی تقدیرده بخشیش اولمق اوزره اچیقدن ایکی بیك انکلیز لیراسی طلب ایدیوردی . مقاوله‌نامه آلتی آی ایچون عقد اولندی . ازجمله اکر ایشی آلتی آیدن اول ختام بولسه ایدی ، ماق لاینك التی ماه اولمق اعتباریله کندی بالجمله آیلقلرینی المغه حق وصلاحیتی اوله‌جقدی . آلتی آیدن زیاده درسعادتده قالمق لزوم کورولدیکی حالده ، عقد مقاوله‌نامه تجدید اولنه‌جقدی .

نصلکه کوریلیور . عبدالحمیدك برکیفیتی یرینه کتورمك ایچون بالاده ذکری سبقت ایدن شرائط مادیه‌نك اصلا اهمیتی یوقدی . وازجمله لوندره سفیری مومی الیه ماق لاینك تکلیف ایتدیکی مطالباتی اولجه تبلیغ ایتمکه لزوم کورمامشدی . انجق هربرشیك ترتیب اولندیغنه وکندیسیله عقد مقاوله ایدلدیکنه دائر اولان خبری تبلیغ ایدرك وعد اولنان بشیوز انکلیز لیراسنی طلب ایتدی .

طلب اولنان مبلغ باتلغراف دقیقه‌سنده کوندرلدی .

ذکر اولنان تشبثك مأمولك غیری برصورتده کمال سهولتله میسر موفقیت اولمسی عبدالحمیدك اول درجه مسرتنی موجب اولدی‌که برخیلی کونلردن بری کندیلرینك استراحتنه خلل کتیرن اضطراباتی کاملاً اونودی ویردی ، وکمال امنیتله شرلوق هولمسك یاخود نام دیکر حقیقیسی اولان ماق لاینك ورودینه انتظار ایتدی .

امین اوله‌رق بوکره تعقیب ایتمکده اولدیغی اشخاصی الده ایده‌بیله‌جك ایدی .

برخیلی کونلردن بری اوزرنده حکم ایدن صوك درجه‌ده‌کی عصبیت که بتون ییلدیزی الت اوست برحاله کتیرمشیدی ناکهانی مسرت آمیز براسایشه منقلب اولدی .

کندیسنك اشبو مسرور حالندن حصوله کلان ثمره شو اولدیکه یکی محله وقوعات معلومه‌سندن برو سرایده موقوف بولنان علی عثمانی عفو بیوردیلر .

هرنه قدر بیچاره دلی قانلی ییلدیزده برکونا تضییقلره دوچار اولمامش وکندوسنه هر براحتلق کوسترلمش ، وحتی مأکولات وبیتوتت ایچون خصوصی تقیداتده بولنلمش ایدیسه‌ده ، بونکله برابر امیدسز برحاله کرفتار اولمشیدی ، چونکه کندی سببیله پدریده متضرر اولیور وکوزدن دوشیور ایدی .

ایمدی عبدالحمیدك عفو بیورمسی کندیسنی پك زیاده مسرور ایتدی . وازدیاد عمر واقبال حضرت پادشاهی ایچون دعالرده وتمنیاتلرده بولندقدن صوکره صدور ایدن اراده موجبنجه کندی مأموریتی باشنه عودت ایتدی .

اون دردنجی فصل

شرلوق هولمس درسعادته مواصلت ایدر

عزت پاشا لوندره سفیرینك تلغرافنامه‌لرینه رغماً ، عبدالحمیدك صدور ایدن اراده‌سنك حقیقةً اجرا اولنه‌بیله‌جکنه دها کسب اطمنان ایده‌مامشیدی .

ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ԲԱՐԵԳ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ԱՂԵԽԱՐՇ ՆԱՄԱԿ ՄԸ

Կը լսենք թէ Սասնայ Մասնաճիւղը որ անցած ամառ հիմնուած էր Տօքթ. Ն. Տաղաւարեանի նախագահութեամբ և սակայն գործի չէր ձեռնարկած ցարդ, այս անգամ նախագահութեամբ Նորաշէնի Դանիէլ եպսկ. Ներսէսեանի, վերջնականապէս վերակազմուած է հետեւեալ կերպով, Տէր Մանուկ Շահգալդեան՝ ատենապետ, Ռուբէնեան Կիւրեղեան՝ ատենադպիր, Պօղոս Տէլֆերեան՝ գանձապետ, Սամուէլ Աւետիսեան և Վարդանեան ենթաքննիչ:

Նոյնպէս կը լսենք թէ Սասունի մէջ վերջերս կազմուած է Միութեան Մասնաժողովը՝ հետեւեալներէ. Տէր Յովհաննէս Հէքիմեան՝ ատենապետ, Մարտին Թէրեան՝ ատենադպիր, Ենովք Մարանեան գանձապետ, Տիգրան Թադէոսեան և Մանուկ Խաչեան: Հիմնադիր անդամներուն թիւը կը հասնի 29ի, որոնցմէ Տէր Դ. Եփրեմեան 5, Նազարէթ Ղազարեան և Ենովք Մարանեան Յակոբ ոսկ. ամէն մասնակի տուրքով:

Քեսապի Կամուր. Փոխանորդ Մեսրոպ վրդ. Ռոկիբիսեան և Հայ-Կաթոլիկ Սասուն. Փոխանորդ Գէորգ վրդ. Սարաճեան, որ Պոլիս երթալով Քեսապի յատկացուած բայց մինչեւ այսօր չհատուցուած կառավարական նպաստը ձեռք անցնելու պիտի աշխատին, Դահիրէէն ամենեւ յղեցին Միութեան Կեդրոնական Վարչութեան և շնորհակալութիւններ ատեն իրենց վիճակին վրայ:

⁂ Սարեւ կը ներկայացնենք Հաճընի Առաջնորդ Պետրոս Վ. Սարաճեանի աղիտալից մէկ նամակին մասը, ուղղուած Հայկ. Ընդհ. Միութեան Կեդր. Ժողովին, զոր կարելի չէ կարդալ առանց փուշ փուշ ըլլալու: Կը լսենք թէ Միութեան Կեդր. Ժողովը իր յառաջիկայ նիստին մէջ նկատողութեան պիտի առնէ նոյն խնդրանքը.

«Այլեւս յուսահատեցայ, թողուլ հեռանալ և չտեսնել այս թշուառները ու չի լսել անոնց սրտաճմլիկ աղաչանքները, զոյգեր միակ միջոցն է ազատութեան, բայց վերջապէս միտք մը ունիմ որ զիսէ թէ այս չէ ուղիղ ճանապարհը, աչքաչ չէ լքել սուրբ, թողնել ազատուած այս ազգակից միացորդը որ կրկին յուսահատօրէն, սակայն ի՞նչ ընել, ո՞ր դիմել, որո՞ւ աղաչել. դժբախտաբար չեմ կրնար մէջք նստելէն ակա հասկնալ բոլոր որոնք թէ՝ ինչպէս կին մը օրերով անօթի կը մնայ և որբերովը կուգայ առաջնորդարանի դրան առջեւ անօթութենէ կը նուաղի. չեմ կրնար հասկնալ թէ ժամանակին սեւցած, ուռեցմերու օգնող մարդ մը ինչպէս զղջալով կը մօտենայ և հազիւ լսելի ձայնով մը կը մրմնջէ. «Հայր մը փարա տուէք. երկու օր է ծոմ չեմ առած». չեմ կրնար հասկնալ թէ՝ ինչպէս ծծկեր մանուկը կիսախոյզ ցամքած կուրծքին փակած է իր մօր որ փոխանակ կաթի ջրախառն արիւնով կը գինցնէ իր սրբացած մանկիկը ու կը քաշկռտէ իր կեանքը աղաչելով Աստուծոյ որ մեռնի, մեռնի որ ազատի այս խրասյետ անտանելի դժոխային կեանքէն, չեմ կրնար հասկնալ թէ՝ ինչպէս մայր մը իր որբի հասար զաւակները կը բերէ կը նետէ առաջնորդարան ու հեծկլտանքներով կը գոչէ, «առէ՛ք, առէ՛ք, ասոնք ալ ձեր զաւակներն են, հայրերնին սուրով սպանեցին, մենք ալ անօթութենով կը սպանենք զիրենք, առէ՛ք, ինչ որ կ'ուզէք ըրէք»: Չեմ կրնար հասկնալ թէ՝ ինչպէս 6—7 տարեկան աղեկներ չորցած բերանով փոխան հացի հողով ճաշ կ'ընեն, բարակ հող ժողուելով և լիրանքն նետելով. չեմ կրնար հասկնալ, վասնզի ես խօսք՝ որ ամէն օր ամէն ժամ միեւնոյն տեսարաններու յաճախակի ականատես եմ, դեռ լիովին չեմ կրցած ըմբռնել ու հասկնալ այս անհուն թշուառութեան խորութիւնը, բոլորովին ջղայնացած եմ, կը տուամ, կը ճչեմ ու կ'արտասուեմ, ադրոսած անհանդուրժելի վիճակին, բայց այլեւս չգիտէ կարողանամ զինմամբ, հարկ է գիշերանց փախել այս թշուառներու քաղաքէն, խաւարը միայն կը ծածկէ անոնց թշուառութիւնը, զանէ մեկնման միջոցին չեմ տեսներ զգլխակներով փաթթուած աղաչաւոր աչքերը, չեմ տեսներ անօթութենէ ուժասպառ դեղնած դէմքեր, չեմ տեսներ կծկուած, խոժոռած կառբացած ծերերն ու պառաւները, որք մահը կը փնտռեն իբրեւ ազատարար:

«Դպիր կը սպասեմ փառաւոր օրերուն, մէկու ողորմած, մէկու դառնացել խառնաշփոթներ ու կրօնաներ, ինչպէս կը ըսէ Բարեգործականին, Կիլիկիոյ «Պանդուխտ Հայաստանին» ուղղուած նամակին...»:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԱՀԼԻՃԸ

Բարիզէն աւելի օրուան թիւով քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ խորհրդ. շրջանակներու մէջ շրջած զրոյցներուն համեմատ, կարծիքի ծանր անհամաձայնութիւններ առաջ եկած են նախարարաց խորհրդին վերջին գումարման մէջ: Արտաքին-ելեւմտական կառավարութեան մէջ պատրաստ կը մնայ զօրավար մը պաշտպանողական նախարար անհամաձայնութեան դէմ: Պիշօն թերթ մը կ'ըսէ թէ Գ. Քայյօ և Գ. Մոնի, ընկերվարական կառավարութեան դէմ վրայ, մեծեր հրաժարական պիտի տան, որով ամբողջ դահլիճը պաշտօնէն պիտի քաշուի:

ՍԱՒԱՌՆԱԿՆԵՐՈՒ ՄՐՑՈՒՄԸ

«Բէթի Փարիզիէն»ի կողմէ Բարիզի, Հռոմի և Թուրինոյի միջեւ սարքուած սաւառնակներու մրցումը սկսած է աւելի օր, առանց ծանր արկածներու պատահելու այս անգամ: Սաւառնորդ Կարրոս իր գործիքով Բրեստէն ճամբայ ելած է դէպի Հռոմ: Բայց Սէզիննայի և Գամբանէլայի միջեւ վար ինկած ու սաւառնակը ջախջախուած է: Սաւառնորդը անվնաս ազատած է: Ճէնովային ճամբուն ելած սաւառնորդ Գրէյ կրկէսին մէջ վար ինկած է, բայց գետնին մօտեցած ատեն, ցցապաշնէլին զարնուելով, վնասուած է: Գրէյ աչքին թեթեւապէս վիրաւորուած է: Սաւառնորդ անպարտ Գոմոն առաջին անգամ Ճէնովա և յետոյ Հռոմ հասած է սպասողներու և խանդավառ ծափահարութիւններու մէջ:

ՌՈՒՍԻՈՅ ԱԶՆՈՒԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Գոհրէլի «Վօլժա» լրագիրը սարօրինակ դէպք մը կը պատմէ.— Սօհակի մէջ Մօրսի յուղարկաւորներու խումբ մը դէպի գերեզմանատուն մը կ'ուղղուէր թաղելու համար մեռեալ մը զոր կը փոխադրէին սա-տուլ: Ճամբուն խումբ մը բոլշեւներու հանդիպեցան, որոնք յամառօրէն պահանջեցին դիակը վար իջեցնել, որովհետեւ ըստ ա-ւանդ Մարգարէին փոխադրուած ըլլալով նըրփրական է, մինչդեռ դիակը անմաքուր է, որովհետեւ դատապարտուած քրիստոնեայի դիակն է: Բազմութիւնը ի զուր ջանաց համոզել զանոնք: Կաֆիրի մը դիակցին որ խալիֆներու թեւ ելաւ: Կռիւը պիտի սկսէր երբ չըջան պահակներ հասնելով ամէնքն ալ պահակներէն առաջնորդուեցին հարցաքննութեան համար: Այդ խնդրին համար Մոսկուի գլխաւոր հեռաւոր հաղորդած է լրագիրներուն: Կիրքէի միւթիւ Ներքին գործոց նախարարութեան հեռագիր մը ուղղելով կը ծանուցանէ որ, յիմար մը՝ խոզի միս մը դիակը փոխադրող ասոր մը կեցնելով, պահանջած է որ բեռը սատակի մը վրայ փոխադրուի, որովհետեւ, ըսած է, ուղտը սուրբ կենդանի մըն է: Ուղտերէն անմիջապէս զայն ձերբակալելով, յիմարանոց մը ղրկած է բժշկական քննութեան մը ենթարկելու համար: Այս խնդրին վրայ տրուած ուրիշ տեղեկութիւն մը ճշմարտութեան չի համապատասխաներ:»

Զարմանալի է որ էջան աղնուականութիւնը մացուած է, որուն վրայ Յիսուս ծնած ու Երուսաղէմ մտած է:

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐԸ

ՍԵՒ ԾՈՎԸ ՓԱԿ ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

«Աթմոսֆէր» Սեւաստոպոլէն հեռագիր մը ստացած է, որուն համաձայն, Սեւ Ծովու ռուսական նաւատորմը հրաման ստացած է ճամբայ ելլելու:

⁂ Ռուսական խորհրդարանին մէջ Երեսփոխան Գ. Կովլ հարցուցած է թէ Ռուսիա մասնակցած է Դարտանելի մասին Թուրքիոյ տրուած ռուսական ծանուցագրին: Արտաքին գործոց նախարար Սազոնով յայտարարած է թէ ռուսական զինուորը եղած է մարդասիրական զգացումներով և խաղաղութիւնը պահպանելու անկեղծ նպատակով: Նախարարը յարած է թէ երկու տէրութեանց միջեւ պատահած միջադէպի մը վրայ կը դառնայ խնդիրը և թէ անոնք կարծիքի փոխանակութիւններ կատարած են բարեկամական կերպով:

⁂ Ասկէ առաջ հրատարակած էինք ռուսական մամուլի զինուորին պետ Գ. Նէլիտովի կողմէ եղած յայտարարութիւնը Վօլֆ գործակալութեան ներկայացուցչին: Այդ յայտարարութիւնը առաջին կ'ուղղուի հիմա.— Գ. Նէլիտով ըսած է թէ Գ. Չարիքովի բերանացի գիրքերէն պաշտօնական հաւատք է Ռուսիոյ արտաքին գործոց պաշտօնատան: Այդ պատասխանին մէջ Թուրքիա ցաւ և զարմանք կը յայտնէր ռուս կառավարութեան գիրքէն համար, քանի որ իր կարծիքով, երկրորդ վիճակին չէր համապատասխաներ անոր:

⁂ «Թան»ի Պերլինի թղթակիցը կ'ըսէ թէ, Գերմանիոյ կարծիքով, ռուսական գիրքը անտեղի է, Թուրքիոյ խաղաղասիրական տրամադրութիւններուն մասին համոզում գոյացած ըլլալուն համար:

⁂ «Սիյան» թերթը սա լուրն և մարտաչանչ յօդուածը կը հրատարակէ Ռուսիոյ դէմ. «Ի զէն» խորագրով. «Ռուսերը աչք տնկած են մեր խեղճ հայրենիքին, որուն բոլոր անկիւնները, բանակութեան հետեւանքով, կրակի մէջ են: Ռուսերը կ'ուզեն ընտրենք ըլլալ, սարկացնել մեր հայրենիքը, առկուլին անոր որդիները չկորցած: Ի զէն: Իրենց գերեզմաններուն մէջ կը շարժին Բէլֆաստի մէջ մարտիրոսացած մեր հայրերուն, Սինոպի և Չեշմէի առջեւ անարգօրէն այրուած մեր նաւատորմին փառայեղ հերոսներուն ոսկորները: Անոնց հոգիները, որոնք երկինք բարձրացած են, աղաղակին կը գոչեն, «Վրէժխնդրութիւն, մեր վրէժը լուծեցէք»: Ի զէն: Այն պաշտպանը, որ մեր վեհապետին պաշտպանութենէն կ'ուզէ Կրետէի մէջ, հրէշներու պաշտպանը որոնք ամէն բան կրակի կուտան Մակեդոնիոյ մէջ, մարդասպաններու պաշտպանը, որոնք մեր հայրենիքին վրայ կը յարձակին, վերջապէս աւազակներուն պաշտպանը երեւան եկած է: Ռուսիա իր արիւնոտ աչքերը և հրէշի երախը բացած, կ'ուզէ կուլ տալ մեր հայրենիքը: Դարտանէլը կը պաշտպանէ և ուժ կուտայ մասնիկներուն, ապստամբներուն և չարագործներուն: Պաշտպանիչ աշխարհ աչքահար եղած է: Թշնամին սահմանագլխին վրայ է. Ռուսը կը սպառնայ: Ի զէն: Մեր կարմիր, փառաւոր, արիւնոտ դրօշը պարզենք: Ասանք եկած է Մոսքովներուն և քաղաքակիրթ աշխարհի ցոյց տալու թէ չկայ թշնամին որ մեր պատիւը ոտնակոխ ըլլայ առանց մեռնելու, մեր մարմինները հայրենիքին սեւ հողերուն չյանձնած: Ի զէն: Պատմութեան մէջ մեր անուն բոլոր աւերումները, ինչպէս Մարաշ այրուած ընտանիքները, Սրեւմտաքի մէջ մարած խոյամակ օճախները, Կրետէ թափուած արիւնը, բոլոր այդ աւերումները սուր հանդուռմնք մը տուած են բարեկամական այլալի միջամտութիւնէ մը յետոյ: Պէտք է ըմբռնել այս դառն ճշմարտութիւնները և ցոյց տալ թէ միաձոյլ զանգուած մը կը ձեւացնենք: Դարտանէլները, այդ անգլիական հրէշները, ղեկով սեւ, սրտով ալ սեւ, վախերնուն կը դողան: Իրենց հօր հրէշին արիւնոտ գիրկը կը նետուին: Անօրոտի հօսկին արիւնարբու հրէշը. Ո՜վ մեծ ազգ, ի զէն, սուրը պատերազմի վայրը խոյանալու համար»:

ԱԼԲԱՆԻԱԿԱՆ ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

«Տէյլի Քրօնիքլ» կ'իմանայ թէ Գարասոս փաշա թամբով առաջ կը տանի իր զինուորական պատրաստութիւնները:

⁂ Բասկարիցայէն կը ծանուցուի թէ Ծոլաքա ցեղը թշնամութիւն ըրած է զէնք զինելու այդ քաղաքին մէջ և կամ զէնքերը մասը յանձնելու Պարատոյի հողին վրայ: Տեղական իշխանութիւնները և զէնքի վաճառականները բացարձակապէս մերժողական պատասխան տուած են, որովհետեւ Պարատոյի կառավարութիւնը կ'ուզէ բոլորովին ջնջել զէնքի առեւտուրը:

⁂ Իտալիոյ խորհրդարանին համբաւաւոր երեսփոխաններէն Գ. Բիէջայի հետ տեսակցութիւն մը ունեցած է «Քարիեռա Տէլլա Սէրա»յի մէկ խմբագիրը: Երեսփոխանը յայտարարած է թէ ալբանական ապստամբութիւնը կազմակերպութենէ զուրկ է բոլորովին: Իտալացի կամաւորներու զինուորագրութեան վրայ խօսելով Գ. Բիէջա ըսած է թէ անկարելի է այդ արշաւանքը, նկատելով որ անյաղթելի դժուարութիւններ կան կամաւորներու ապահովման և պարենաւորման համար: Իտալացի երեսփոխանը աւելցուցած է թէ կամաւորները զինուորական ուղղութենէ մը զուրկ են: Ի վերջոյ Գ. Բիէջա եզրակացուցած է թէ այդի ապստամբութիւնը անկման դատապարտուած մըն է, որ կրնայ ամփոփուիլ սակայն առանց զինուորական ճնշումի արդիւնքի:

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Սուլթանին Ռումէլի ուղեւորութեան պիտի մասնակցին պալատական քարտուղարներու պաշտօնատարները և սպասաւոր պաշտօնեաներ: Պալատի խաւէմեններուն մէկ մասը Սելանիկ գացած է և Միտրովիցա մօտ ալ կայսր հետ ճամբայ պիտի ելլէ: Երկաթեան նախարար Ճավիտ պէյ ու ծերակուտական Իսմայիլ Հագգը պէյ Սուլթանին պիտի ուղեկցին:

⁂ Ինչպէս յայտնի է, մեծ զօրահանդէս մը տեղի պիտի ունենայ Սիլիւրի դաշտին մէջ, Սուլթանին ուղեւորութեան առթիւ: Մասպրութիւն կոյ զօրանոց մըն ալ Մանաստիրի մէջ կազմակերպելու:

⁂ Կոսովի խրամներուն կողմէ պատուիրակութիւն մը գացած է Սելանիկ, Սուլթանին ընդունելութեան ներկայ ըլլալու համար:

⁂ Բրիշթինայի մէջ յիշատակարան մը պիտի կանգնուի Սուլթան Մուրատ Խիւտավէնտիկեարի շիրմին մօտ, ի պատիւ Սուլթանին այցելութեան: Ծերակուտական Էքրէմ պէյ, որ Թուրք բանաստեղծներուն մէջ կարեւոր դիրք մը կը գրաւէ, յիշատակարանին վրայ ըլլալիք արձանագրութիւնը պատրաստած է: Էքրէմ պէյ աւելի օր այդ արձանագրութիւնը Սուլթանին ներկայացուց, որ ի նշան գոհունակութեան, ադամանդազարդ ժամացոյց մը և ոսկի շղթայ մը նուիրեց:

ԴԷՊԻ ԱՆԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ

Երէկուան «Թանզիմաթ»ի մէջ Լութֆի Ֆիքրի պէյ խմբագրական մը գրած է «Դէպի անիշխանութիւն» խորագրով: Յօդուածագիրը չի յուսար որ կառավարութիւնը կարենայ հարթել ներկայ շատ մը դժուարութիւնները: Ընդհակառակը, իր ապրած ու վարած ընթացքով կառավարութիւնը սուր հանդամանք մը տըւած է բոլոր խնդիրներուն, որոնք սկզբան շատ դիւրաւ պիտի լուծուէին: Լութֆի Ֆիքրի պէյ կ'եզրակացնէ թէ երկիր դէպի անիշխանութիւն կը դիմէ: Երկրին մէջ իրարու թշնամի երկու մեծ կուսակցութիւններ կան, և այդ պառակտումէն առաջ եկած անհամաձայնութիւնը օգտակար արդիւնք մը չունենար: Կառավարութիւնը, որուն խուլութիւնը ամէն օր կը շեշտուի, բան մը չըներ, հանրօգուտ ուղղութեան մը մէջ դնելու համար վէճը: Թերթերը երկու մասի բաժնուած են: Մէկ կողմը կան «Սաբահ», «Զիա», «Թէրճիւմանը Հաքիգաթ», «Դալէմ» և այլն, իսկ միւս կողմը՝ «Իգտամ», «Եէնի Կազէթա», «Շէհբալ», «Թանզիմաթ» և «Ճէմ»: Դաւառական թերթերն ալ մէկ կամ միւս կողմին կը հակին: Ամբողջ երկիրը երկու հակառակորդ բանակներու բաժնուած է, և կարծիքներու այդ տարբերութիւնը օգտակար չէ Սահմանադրութեան տեսակէտով: Կառավարութիւնը պարզ հանդիսատես մը կը մնայ, թէեւ կացութիւնը ծանր ըլլայ: Իսկ «Մինինաթ», «Թօփ» և նմանօրինակ անուններով հրատարակուած թերթերը կը նախատեն լրագիրները, խմբագիրները, հակառակ կուսակցութեան պատկաններն, զորս կ'որակեն «բէօրքիծներ, անամօթ, լիրբ» ածականներով. նոյնիսկ կը սպառնան սա խօսքերով. «Ձեր գլուխները պիտի ջախջախենք մեր ոտքերուն տակ», «շուներուն առջեւ պիտի նետենք ձեր մարմինները»: Հակառակ այդ սպառնալիքներուն, ընդդիմադիր կուսակցութիւնը չէ կորսնցուցած իր պաղարիւնութիւնը: Բայց եթէ ընդդիմադիրներուն համբերութիւնը սպառի, հետեւանքները գէշ պիտի ըլլան, քանի որ ատոնցուցած իրողութիւն մըն է թէ գրգռիչ գրութիւնները մեծ ազդեցութիւն կը գործեն անհաւասարակշիռ ուղեղներու վրայ, մարդասպանութեան մղելով զանոնք: Ուստի Լութֆի Ֆիքրի պէյ կը պահանջէ որ օրէ օր ծանրացող կացութեան հանդէպ կառավարութիւնը օրինական կարուկ միջոցներ ի գործ դնէ, երկիրը հեռացնելու համար անդունդէն:

ՄԻԹԻՆԿՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔԸ

«Ամթրաքի» հեռախօսալ հեռագիրը բացայած է. «Ազմիրլէց միթինկ մը տեղի ունեցած է Դոմէքլինայի մէջ, որուն մասնակցած են սրճարանի պաշտօնեաներ: Կրթական գաւառի առաքման և Յունաստանի թագաւորին կողմէ կրետացիներուն ուղղուած հեռագրի մասին բողոքի որոշումներ առուած են: Միթինկէն յետոյ, սրճարանի պաշտօնեաներու խումբ մը, Դոմէքրինայէն Էլէֆթէրօբօրի դարձած ատեններն, գրգռուած մասնաւոր, ասպատակութիւններ գործած են: Անգլիահպատակ Յոյնի մը՝ Գ. Վիլթի ագարակը և Էլէֆթէրօբորի եկեղեցին թալլուած են: Տեղական իշխանութեանց միջամտութեանը վրայ, ուրիշ դժբախտութեանց առաջքը առնուած է:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ծերակոյտի դեր-նախագահ Ահմէտ Մուխթար փաշա աւելի օր Սուլթանին ներկայանալով, շնորհակալութիւն յայտնեց իր հիւանդութեան միջոցին կայսեր ցոյց տուած հոգածութեան համար:

⁂ Շքոտրայի կուսակալ և զինուորական հրամանատար Պէտրի փաշա, որ արկածութեան պատճառաւ մայրաքաղաքս կը գտնուի արձակուրդով, աւելի օր Սուլթանին կողմէ ընդունելութեան ընդունուեցաւ:

⁂ Սէլիմիէ զօրանոցին հրամանատար Աղիզ փաշա Սուլթանին ներկայացաւ նախընթաց օր:

⁂ Սուրիական պատուիրակութիւնը, աւելի օր, Դամասկոսի երեսփոխաններուն հետ, Սուլթանին կողմէ ունկնդրութեան ընդունուեցաւ:

ՑԵՂԵՐՈՒ ՀՈՂԵՐԸ ԿԸ ԳՐԱՒԵՆ

Երէկին մերս գրլոդ Ֆէնէրի Պատրիարքարանին կը հեռագրէ թէ Մալկարայի մօտ գտնուող առար խոյամական գիւղերու բնակիչները, կառավարութենէ զինուած, Դարահա-Խալիլ գիւղին մօտ գտնուող և յոյն հասարակութեան պատկանող մեծ ագարակը գրաւած են, որուն կալուածատէրը անձինք Յոյներ: Դարահա-Խալիլի բնակիչները, այր և կին, ուզած են պաշտպանել իրենց ինչքը եւայլ անտառը, որ իրենց ապրուստի միակ միջոցը կը կազմէ: Սակայն եղած կռուին մէջ չորս Յոյն մարդ և մէկ կին ծանրապէս վիրաւորուած են: Դաղաքաւորական բժիշկը չէ ուզած դարմանել, ըսելով որ 100 դր. պէտք է տալ. նոր: Տեղական իշխանութեանց պաշտպանութեամբ, գաղթականները Բուլղարի յոյն գիւղացիներուն հողերը բռնի կը գրաւեն:

ԽՈԼԵՐԱ

Բերլէն Պոլիս հասած Կարծի տեղեկութեան մէկ չօգնեալին մէջ երեք զինուորներ կոտորածի ախտանշաններով հիւանդացած ըլլալուն, Մալթէքէի զինուորական հիւանդանոցին մէջ հիւանդներուն կղկղանքները մանրէաբանական հետազօտութեան քննութեան ենթարկուելու համար:

⁂ Քաղաքապետութիւնը այժմէն նախազգուշական միջոցներ ձեռք առած է քոլերայի դէմ, որ այս տարի կանուխէն սկսաւ, և եթէ տարածուի, անշուշտ սարսափելի աւեր պիտի գործէ: Մասնաւոր յանձնաժողով մը այս շաբթու բոլոր նպարավաճառանոցները, մթերանոցները և ուտեստեղէնի վաճառատուները պիտի այցելէ, անոնց մաքրութիւնը քննելու համար: Օրինական միջոցներ ձեռք պիտի առնէ անմաքուրներուն նկատմամբ: Հակամանրէային մը գործողութիւնները պիտի ըլլայ:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵԷՄԷՆԻ ՄԷՋ

Մէքքէի Էմիր Շէրիֆ Հիւսէյին փաշա, որ Թաիֆէ կը գտնուի, պատրաստութիւններ կը տեսնէ, իր բանակին հետ Եմհայի վրայ քալելու համար: Խորտըկեցներու երկու գումարտակներ Հուտէյտա ղրկուած են:

⁂ Եէմէնի բարենորոգման յանձնաժողովը աւելի օր նիստ գումարելով նահանգին վարչական կազմակերպութեան գործով զբաղեցաւ: Խորհրդակցութեան ներկայ էր Ասիրի նախկին միւթէսարրըֆ և հրամանատար Իզզէտ փաշա:

ԻԶՄԻՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐԻՉԸ

Նամակագիր մը գովեստով կը խօսի Իզմիրի կառավարիչ Նուրէտ փաշայի ժրաջան գործունէութեան վրայ: Կառավարիչը ամէն ջանք ի գործ կը դնէ երկաթուղիներու ապահովութիւնը կատարելու և ժողովուրդին շահերը պաշտպանելու համար: Կրթական գործին հոգ կը տանի, ուսումը տարածելու համար գիւղական անկիւններու մէջ իսկ: Անխոնջ ջանքով մը կը պաշտպանէ ոչ-իսլամ ցեղերը և ամէն դիւրութիւն կ'ընծայէ անոնց: Նուրէտ փաշա Աստարայի մէջ գտնուած ատեն նոյն պաշտօնավարութիւն մը ունեցած է: Տեղւոյն կառավարական շէնքերուն մեծ մասը իր նախաձեռնութեամբ շինուած են:

ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ

Ընդհ. Ապահովութեան տնօրէն Կալիպ փաշա հրաժարական տուած և իր հրաժարականը ընդունուած է: Կալիպ փաշա աւելի օր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ներքին գործոց նախարարին հետ: Մինչեւ որ իր յաջորդը անուանուի, Կալիպ փաշա պիտի վարէ գործերը: Կալիպ փաշա զօրաբանակի մը հրամանատար պիտի անուանուի: Հաւանաբար Ընդհ. Ապահովութեան տնօրէն պիտի ըլլայ Բրիշթինայի կառավարիչ Մազհար պէյ:

⁂ Ոստիկանական նոր կազմակերպութիւն պիտի ըլլայ: Ոստիկանական ընդհ. անօրէնութիւն մը պիտի հաստատուի, որ ուղղակի Ներքին գործոց նախարարութեան

„ԱՐԵՒԵԼՔ"Ի ԹԵՐԹՕՆԸ ԹԻՒ 41

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ
ԲՌՆԱՒՈՐԸ ԱՆԾԱՆՕԹԻՆ ԴԷՄ

ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

Այս մտածումը կը սկսէր սեւեռուն գաղափար մը ըլլալ իրեն համար:

Յանկարծ դարձաւ իր քով գտնուող ընթերցողին:

— Անմիջապէս Իզզէթ փաշան հոս կանչել տուր, ըսաւ:

Մարդը փութաց անհետանալ դուրս ելլել սուլթանին հրամանը կատարելու համար:

Տասը վայրկեան ետքը Սուլթանին սիրելի քարտուղարը, զոր քունէն արթնցուցած ու բերած էին, ներս կը մտնէր սրտադող:

— Իզզէթ, ըսաւ Ապտիւլ Համիտ, իր սիրականին, անմիջապէս Լոնտոն Միւզիւրիս փաշային ծածկագիր հեռագիր մը տուր և ըսէ որ անմիջապէս Շէրլօք Հոլմսը հետը պայմանաւորելով Պոլիս բերէ...

Իզզէթ փաշա որչափ որ իր տիրոջ ամէն տեսակ արտառոց հրամաններուն վարժուած էր և «Գլխուս վրայ, էֆէնտիմ» ըսելու պատրաստ, այսուհանդերձ չկրցաւ իր զարմանքը զսպել իրեն եղած այս հրամանին վրայ և հարցական ու միանգամայն զարմացական ակնարկ մը ուղղեց Ապտիւլ Համիտին:

— Այո՛, կրկնեց բռնակալը, ձայնը բարձրացնելով, անմիջապէս հեռագրէ՛ դեսպանին և ըսէ որ փնտռել գտնել տայ այդ մարդը և հոս բերէ, իր առաջարկելիք պայմանները, ինչ որ ալ ըլլան, ընդունելով:

— Շատ լաւ, վեհափառ Տէ՛ր, բայց ձեր ուզած անձը, եթէ չեմ սխալիր, վիպական անձ մըն է որ գոյութիւն չունի...:

Եղած դիտողութիւնը այնքա՛ն արդարացի էր որ Ապտիւլ Համիտ պահ մը շփոթած մնաց, չկրնալով իր հաւատարիմ սիրականին առարկութեան պատասխանել, սակայն այս վարանումը շատ կարճ տեւեց:

— Պէտք է որ Միւզուրուս փաշա երթայ անձամբ վէպին հեղինակը՝ Քօնըն Տօյլը տեսնէ և անկէ սորվի թէ իրապէս Շէրլօք Հոլմսը գոյութիւն ունի՞, կամ գոնէ կա՞յ ուրիշ մէկը որ իբրեւ տիպար ծառայած է իրեն... վերջապէս թող առանց ժամանակ կորսնցնելու, որոշ տեղեկութիւն մը առնէ և ինծի հեռագրէ... հասկցա՞ր:

— Այո՛, վեհափառ տէր, ձեր հրամանը անմիջապէս կը կատարուի:

Եւ Իզզէթ փաշա անհամեմատ խոնարհութիւն մը ընելով հեռացաւ:

Սուլթանին բռնակալ պէտք էր գործադրել, որքան ալ տարօրինակ, քմահաճական ու ծաղրելի ըլլար ան:

Իզզէթ փաշա անմիջապէս Լոնտոնի Օսմանեան դեսպան Միւզուրուս փաշայի ուղղուած հետեւեալ հեռագիրը խմբագրեց ֆրանսերէն լեզուով.

«Մեր օգոստափառ տէրը կը հրամայէ որ անմիջապէս քննութեան մը ձեռնարկէք, որքան կարելի է գաղտնապահութեամբ և առանց խնդիրը հրապարակելու, և ստուգէք թէ՝ անգլիացի ծանօթ վիպասան Քօնըն Տօյլի շարք մը վէպերուն մէջ երեւցող Շէրլօք Հոլմս անուն անձը իրապէս գոյութիւն ունեցա՞ծ է կամ գոնէ ա՞ռած է անձ մը որմէ ներշնչուած ըլլայ վիպասանը իր պատմութիւններուն մէջ: Այս մասին լուսաբանուելու համար պէտք է դիմել ուղղակի հեղինակին անձնապէս և առանց երրորդի մը միջնորդութեան, որպէս զի խնդիրը բոլորովին ծածուկ մնայ, ինչպէս կը փափաքի մեր օգոստափառ տէրը: Այն պարագային որ հաստատական պատասխան մը առնէք այդ մասին, պէտք է անմիջապէս գտնէք այդ Շէրլօք Հոլմսը կամ անոր իբրեւ նախատիպար ծառայող անձը և հետը պայմանաւորուիք, որպէս զի մեր օգոստափառ տիրոջ ծառայութեան մէջ մտնէ: Ձեզի անհատման արտօնութիւն կը տամ ի նկատի ունեցած պայմաններուն մասին հետը համաձայնելու համար: Մեր պատասխանին կը սպասենք անհամբեր:»

Իզզէթ փաշա հեռագիրը խմբագրելէ ետքը զայն թուրքերէնի թարգմանեց և փութաց Ապտիւլ Համիտի քով՝ որպէս զի անոր հաւանութեանը ենթարկէ:

Բռնաւորը հաւանութիւն յայտնեց գրուածքին, միայն թէ աւելցուց.

— Գրէ՛ իրեն որ եթէ յաջողի այս գործը գլուխ հանելու և մեր փնտռած մարդը գտնելով՝ Պոլիս ղրկելու, բաւական շնորհներու պիտի արժանանայ... յետոյ անգամ մըն ալ չըսէ՞ր որ գործը բացարձակապէս գաղտնի պէտք է մնայ և պէտք չէ որ եւրոպական թերթերու նիւթ հայթայթէ:

— Շատ աղէկ, Վեհափառ տէր:

— Ըսէ նաեւ որ այս մասին ո՛ և է տեղեկութիւն մը ունենալուն պէս՝ հեռագրէ, առանց վերջնական ելքի մը սպասելու:

— Շատ աղէկ, Վեհափառ տէր:

Իզզէթ փաշա դուրս ելլելու վրայ էր երբ Ապտիւլ Համիտ նշան ըրաւ իրեն որ կենայ և աւելցուց.

— Հեռագիրը դուն քու ձեռքովդ ծածկագրէ՛, մասնաւոր ծածկագրով ուղղուէ այնպէս գրէ:

— Գլխուս վրայ, Վեհափառ տէր:

Կէս ժամ ետքը հեռագիրը ճամբայ ելլած էր, թէեւ Իզզէթ փաշա բնաւ յոյս չունէր թէ դրական պատասխան մը պիտի առնէր և ինքնիրեն կը խնդար, մտքին առջեւ պատկերելով Միւզուրուս փաշայի դէմքը՝ հեռագիրը առնելուն պահուն:

Եւ սակայն հետեւեալ իրիկուն իսկ Լոնտոնէն ծածկագիր հեռագիր մը կը հասնէր Եըլտըզ սա իմաստով.

«Շէրլօք Հոլմսի մասին կատարուած քննութիւններու ձեռնարկեցինք, ամենայն գաղտնապահութեամբ: Քօնըն Տօյլի վէպերուն հերոսը իրական անձ մըն է, կ'ապրի ուրեմն: Ասոնք իբրեւ տիպար ծառայած է Մ[illegible] որ երկար տարիներ Ամերիկայի և Անգլիոյ մէջ և այժմ գործէ քաղաքներու և Անգլիոյ մէջ և այժմ գործէ քաշուած՝ Սկովտիոյ մէկ գիւղը կը գտնուի: Իր բուն անունն է Եդեր Մաք Լա[illegible]

(Շարունակելի)

նէն կախուած պիտի ըլլայ։ Բերայի և Սկիւտարի տնօրէնութիւնները ենթակայ պիտի ըլլան ընդհ. տնօրէնութեան։ Ընդհ. Ապահովութեան տնօրէնութիւնը ոստիկանութեան վարչական գործերով միայն պիտի զբաղի։ Ընդհ. Ապահովութեան տնօրէնին ամսաթոշակը 4000 ղրուշի ճշդուած է։

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՆՍՏԱՇՐՋԱՆԸ

Խորհրդարանական ներկայ նստաշրջանը վաղը պիտի վերջանայ և նոր երկարաձգուած չպիտի ըլլայ, ինչպէս ծանուցած էինք երէկ։ Կարգ մը կարևոր օրինագիծեր, որոնք սոյն տարի պիտի քուէարկուէին, յառաջիկայ նստաշրջանին յետաձգուած են, ու երբ [illegible] համար։ Նոր նստաշրջանը մէկ ամիս առաջ պիտի սկսի, այսինքն Հոկտ. 1ին։

ՎՏԱՐՈՒՄ

Բերայի կառավարիչը, զանազան հիւպատոսարաններու հետ համաձայնելէ յետոյ, որոշած է քաղաքէն վտարել բոլոր այն դիւրահաճոյ կիները, որոնք Բերայի Մեծ փողոցին վրայ և Թէքէ-Պաշիի կողմերը կը սլքտան գիշերները։ Նոյնպէս Բերայի կառավարիչը որոշած է պարպել Եէնի Չարշիի բոլոր հանրատուները։

ԽԱՂԴԱՖԻ ՊԱՇՏՕՆԱՏՈՒՆԸ

Կայս. Իրատէ մը վաւերացուց Նախարարաց Խորհուրդին այն որոշումը, որուն համաձայն, Խաղդաֆի համար նոր պաշտօնատուն մը պիտի կառուցուի քաղաքապետարանի առջև շէնքի հողին վրայ։ Իսլամական հնութեանց թանգարան մը պիտի հաստատուի նոր շէնքին մէջ։

⁂ Խաղդաֆի Նախարարութիւնը որոշած է կրօնական դատաւորներու դպրոց մը հաստատել. Սուլթան Պայազիտի հրապարակին վրայ պիտի շինուի նոր դպրոցին շէնքը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ՏՕՆԸ
ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ

Ինչպէս ամէն տարի, նոյնպէս երէկ, Համբարձման տօնին առթիւ, առաւօտէն ի վեր խուռն բազմութիւն մը փութացած էր այցելել Ս. Փրկչի Հիւանդանոցը որ հանդիսաւոր երևոյթ մը առած էր։ Բազմաթիւ ընտանիքներ ժողվուած էին հաստատութեան գեղեցիկ ընդարձակ պարտէզը ու խոտերու վրայ, զով օդին, կը ճաշէին ուրախ զուարթ, մինչ անդ անդ կը լսուէր աւանդական տաւլի զուռնան, որուն ձայնովը կը պարէին մեր գաւառացի եղբայրները։

Ս. Փրկչի եկեղեցւոյն մէջ, Տեղապահ Մանկունի Սրբազանի նախագահութեամբ, ժամերգութիւնը աւարտելէ ետքը, Հոգաբարձութեան կողմէ սեղան մը սարքուեցաւ որուն մասնակցեցան վաթսունի չափ անձեր։ Սեղանին կը նախագահէր Մանկունի Սրբազան իր քով ունենալով Գրիգորիս Յովհաննէսեան և Մաղաքիա Տէրունեան սրբազանները և քահանաներու դասը։ Ներկայ էր նաև Հոգաբարձութիւնը ամբողջութեամբ, մէկ քանի տիկիններ և օրիորդներ, խմբագիրներ և հաստատութեան բարձր պաշտօնէութիւնը։ Սեղանին վրայ Տեղապահ Սրբազանը յիշելով Օսմանեան պետութեան հինէն ի վեր Հիւանդանոցի մասին ցոյց տուած համակրանքը և նիւթական օժանդակութիւնը, ինչպէս նաև վերջերս հայի ու մեզի նպաստին վերաբեր հաստատումը, մաղթանքներ բրաւ Վեհ. Սուլթան Մէհմէտի կենաց և Օսմ. գահուն անսասան պահպանման։ Այս բաժակը բուռն ծափերով ու կեցցէներով ողջունուեցաւ։ Յետոյ Հոգաբարձութեան ատենապետ Բարսեղ էֆ. Աւետիսեան մանրամասն անդրադարձով մը պարզեց Հիւանդանոցին կացութիւնը և բաժակ առաջարկեց Տեղապահ Սրբազանին կենացը։ Բաժակներ պարպուեցան նաև Հոգաբարձութեան, Հայ Մամուլին և ի վերջոյ Հայ Ազգին կենացը։ Սեղանին վրայ Հոգաբարձութեան ատենադպիր ու անխոնջ անդամ Ներսէս էֆ. Օհաննեան անակնկալ աւետիս մը տուաւ ըսելով թէ Գարակէօզեան Խնամակալութիւնը Պէյքօզի մէջ Մէնտէս Ալի պէյի շէնքը գնած է 4000 ոսկիի՝ զայն որբանոցի վերածելու համար, ուր պիտի փոխադրուին, ինչպէս յայտնի է, Ս. Յակոբայ որբերը որոնց բնակած այժմու անդը՝ գրեթէ քայքայուած՝ ժամէ ժամ փլչելու վտանգին մէջն է։ Այս բարի լուրը մեծ ուրախութեամբ լսուեցաւ ներկաներէն։ Ի վերջոյ խօսք առաւ Կարինի երևելիներէն Սաաթճեան էֆէնտի և իր գոհունակութիւնը յայտնեց հիւանդանոցի ներկայ ներքին վիճակին համար որ վար չմնար եւրոպական նմանօրինակ հաստատութիւններէն և ճշմարտապէս պատիւ կը բերէ ազգին։ Սաաթճեան էֆ. աւելցուց թէ իրեն համար նուիրական պարտք մը պիտի համարէ, ամէն [illegible] ձեռքէն եկած օգնութիւնը ընել այս յարկին։

Սեղանէն ետքը, ընդունելութեան սրահին մէջ, հաստատութեան որբերն ու որբուհիները մէկ քանի ազգային երգեր երգեցին, որմէ վերջը իրենց շաքար բաժնուեցաւ։

Համբարձման տօնին առթիւ հետևեալ նուիրատուութիւնները եղան Ազգային Հիւանդանոցին։

Գանձապետ Արամ էֆ. Գազանճեան՝ 864, Տեղապահ Մանկունի սրբազան՝ 540 ղրշ. Կարինեցի Տիարք Խաչատուր և Յովհաննէս Սաաթճեան եղբարք, սեղանին ներկայ գտնուելով, Բարեկ հանգուցեալ իրենց եղբօր Աբգարատէր էֆ.ի յիշատակին նուիրեցին՝ 540 ղրշ. Հմայեակ եպիս. Դիմաքսեան՝ 108 ղրշ. Գր. եպիս. Յովհաննէսեան՝ 108 ղրշ. Մաղաքիա եպիս. Տէրունեան՝ 95 ղրշ. Ղևոնդ վրդ. Դուրեան՝ 54 ղրշ. Սմբատ վրդ. Գազազեան՝ 216 ղրշ. Տիկ. Սաթենիկ Սանիսանեան՝ 108 ղրշ.։

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ՈՐԲԱԽՆԱՄ
ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ

Կիլիկիոյ Որբախնամ յանձնաժողովը իր վերջին նիստին մէջ խնդրեց Պատր. Տեղապահ սրբազանէն որ ազգ. Կեդր. Վարչութիւնը միջոցներ խորհի իր որբանոցին պէտքերուն բաւը գտնելու համար, որովհետև ազգայիններու նպաստները վերջերս խիստ նուազած են և պետական նպաստէն իրեն ինկած բաժինը բաւական չէ մատակարարելու համար իր որբանոցները։ Տեղապահ Սրբազանը խոստացաւ ամէն աջակցութիւն ընծայել այս մասին, որուն վիճակը անձկութեան մատնուած է և մեծապէս կը կարօտի ազգին օժանդակութեան։ Յանձնաժողովի սնտուկին մէջ պատրաստ գտնուած հինգ հարիւր ոսկին վերջին անգամ բաժնուած է Հասանպէյլի, Տէօրթ Եօլի, Մարաշի և Հաճնոյ որբանոցներուն միջև, որոնց Տեսուչները անմիջական պէտք ցոյց կուտային դրամի, ապրուստի նպաստներու, շէնքի վարձքի և այլ պէտքերու համար։ Յանձնաժողովի տարեկան պիւտճէն է մօտաւորապէս 7-7500 ոսկի, մինչ պետական նպաստէն իր բաժինը միմիայն 5000։ Այս բացը ազգը պիտի հոգայ, ինչպէս հոգացած է անցեալ տարի։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ԵՐԿՈՒ ԳԻՐՔԵՐ
«ԻՐԱՆԻ ՊԱՏԿԵՐԱՑՆԵՐԸ»
«ՃԻՒՂԸ»

Ինչպէս հեղինակի միւս «Երկիրի ժողովածուներն» ընտիր և իմաստալից ըլլալուն համար, մեծ ընդունելութիւն գտած են, թէ Կովկաս և թէ Թուրքիոյ ընթերցողներուն մէջ, նոյնպէս այս նոր հրատարակութիւնները թէ հետաքրքրական և թէ իրենց այժմէութիւնը ունին։ Մեր թերթի ընթերցողներուն յայտնի են, Թուրքերէն բաժնին մէջ «Ասրպետ» ստորագրութեամբ «Իրանի կեանքէն» հատուածները, զորս մեր Թուրք հայրենակիցներու համար յատկապէս թարգմանաբար կը գրենք։ Նաև կը խոստանանք Թուրք և Քիւրդ հայրենակիցներուս նուիրել «Ճիւղը»ի բովանդակութիւնը, որ կը պատկերացնէ, յայտնի Պէյօր Հիւսէյն փաշայի խալական կեանքը և Հայ, Թուրք [illegible] բրած սխրագործութիւնը։ Մեր Հայ հասարակութեան կը յանձնարարենք ունենալ յիշեալ գրքերը։ Դիմել Կովկասեան գրավաճառանոցը, ուր կը վաճառուին նաև Կովկասեան ընտիր հրատարակութիւններ։

Մահմուտ փաշա Պաշըքճի խան թիւ 14։

ԱԶԳ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԹՈՒՐՔԻՈՅ
ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԻՆ
ԵՒ
ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Բաժնետէրերը Ընդհ. Ժողովի կը հրաւիրուին յունիս 26 երկուշաբթի օրը ժամը 10ին, Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ասիքուրացիոնի Ճէնէրալի խան, Ղալաթիա։ Կանոնագրին 32րդ յօդուածին պահանջողութեան համաձայն, ամէն բաժնետէր որ առնուազն 25 բաժնեթուղթ ունի և զանոնք աւանդ ձգած է, այդ ժողովին կրնայ ներկայ գտնուիլ և կամ ուրիշ բաժնետէր մը ներկայացուցիչ կարգել իր տեղ, պայմանաւ որ ան ալ ժողովին անդամ ըլլայ։

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. Վարչական Խորհուրդին տեղեկագիրը։

Բ. Հաշուեքննիչներուն տեղեկագիրը։

Գ. Առաջին տարեշրջանի հաշիւներուն վաւերացումը։

Դ. Երեք վարիչներու անուանման վաւերացումը։

Ե. Երկու հաշուեքննիչներու անուանում։ Անոնց վարձքը գումարին սահմանումը։

Բաժնեթուղթերու վկայաթուղթերը առնէն ուշ 1911 յունիս 20ին պէտք է յանձնուին կամ Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ասիքուրացիոնի Ճէնէրալի խան, Ղալաթիա և կամ Օսմ. Կայս. Պանքան։ Ի փոխարէն բաժնեթուղթերուն պիտի տրուին մուտքի անուանական տոմսեր Ընդհ. Ժողովին ներկայ գտնուելու համար և կամ փոխանորդագրեր ամէն անոնց, որոնք չը պիտի կրնան ներկայ ըլլալ ժողովին։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Կ. Պոլիս, 31 մայիս 1911

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՕՆԻԿ

Գ. ՆՍՏԱՇՐՋԱՆ — 113րդ ՆԻՍՏ

ՊԻՒՏՃԷՆ ՎԵՐՋԱՑԱԾ

ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

ՉԷՍԹԸՐԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ՅԵՏԱՁԳՈՒԱԾ

Նիստը սկսաւ ժամը 10ին՝ նախագահութեամբ Ահմէտ Րիզա պէյի։

Մէկ քանի թէլգրաֆներու ընթերցումէն յետոյ Երեսփ. նախարար Նայիլ պէյ պատասխանելով նախընթաց օր Պաչօ էֆ.ի այն դիտողութեան թէ՝ փոխառութեան քանակը նախապէս պէտք է որոշել և թէ տնտեսական գանձին մէջ չորս միլիոն ոսկիի դրամ կայ արդէն. ըսաւ թէ առանց Մեճլիսի հաւանութեան վերջնականապէս ընդհ. հաշուակալութենէն անցնելու, անկարելի է բացը որոշել և ըսել թէ ո՛րչափով պիտի ըլլայ փոխառութիւնը և թէ ինչ է գանձին մէջ մնացած պատրաստ ամբողջականը։ Մարտ 1ին մնացեալին մէջ պատրաստ դրամ կը գտնուի, բայց ատիկա երեսփոխական նոր տարիին չի պատկանիր, այլ անցեալ տարիին, քանի որ կառավարութիւնը կարգ մը պահանջատէրերու դրամ պիտի հատուցանէ և միւս կողմէ գանձումներ պիտի ընէ։ Իսկ թէ ինչ է պիւտճէին բացը՝ բացայայտ փոխառութիւն մը ընելու համար, կարծեմ կառավարութիւնը ներկայ պէտքն ի վեր պիւտճէին բացէն աւելի փոխառութիւն կնքած չէ, նկատառեալ որ ժողովը փոխառութեան գումարը ճշդած չէ, և ինչ գործառնութիւն որ եղած է նախընթաց փոխառութիւններու մասին, նոյնը պիտի ըլլայ այսուհետև ալ։ Իսկ պատրաստ գումարի մասին իմ տալիք բացատրութիւններս ենթադրական պիտի ըլլան, որով պիտի սպասէք ընդհ. հաշուակալութենէ անցած պիւտճէին։

Պաչօ էֆ. ըսաւ թէ այս չորս միլիոն ոսկիի խնդիրը երեւան հանեց երեսփոխական պաշտօնատարներէն մէկը. Երեսփ. Նախարարութիւնը կրնայ հաշիւ մը ընել և ըսել թէ ինչ է պատրաստ գումարը։ Ազգը հիմա կը կարծէ թէ 4 միլիոն ոսկիի պատրաստ գումար մը ունի, ուստի պէտք է ճշդուի թէ՝ անկէ կարելի՞ է օգտուիլ թէ ոչ։ Նախկին Երեսփ. Նախարար Ճավիտ պէյ փոխառութեան այս ձևին համար էր որ այնքան քննադատուեցաւ և եթէ այժմ Նախարարն ալ չուզեր ենթարկուիլ նոյն քննադատութիւններուն և մեղադրանքներուն, թող որոշէ փոխառութեան գումարը։

Հալլաճ փաշա.— Ոչ մէկ երկրի մէջ առանց պիւտճէին ընդհ. հաշուակալութենէն անցնելու կարելի չէ Մեճլիսի հաշիւ ներկայացնել։ Գալով փոխառութեան, ատիկա ամէն ատեն ըլլալիք սովորական գործողութիւն մը չէ և ատոր համար կառավարութիւնը ամէն պատահականութեան համար պատրաստ ըլլալու համար իրաւասութիւն մը կ'ունենայ փոխառութիւն մը կնքելու, բայց ատոր գումարը չորոշուիր։ Բնական է որ կառավարութիւնը պահեստի գումար մը կ'ունենայ հաւանական դէպքերու առջև պատրաստ գտնուելու համար, որովհետև ընդհանրապէս գարնան մէջ է որ պետութիւն մը ներքին և արտաքին կարգ մը դժուարութիւններու առջև կը գտնուի։ Թշնամիները մարտ և մայիս ամիսներուն կ'սպասեն իրենց ծրագիրներուն գործադրութեան համար։ Ես երբ գանձին պետ եղայ, չեմ կրնար հանգիստ քնանալ, եթէ գանձին մէջ առնուազն 100,000 զինուոր զէնքի տակ կոչելու չափ պատրաստ դրամ չի գտնուի։

Այս բացատրութիւններէն ետքը ընդունուեցաւ Գրդ. յօդուածը (փոխառութիւն)։

Ճամբաներու շինութեան համար կնքուելիք 2ուկէս միլիոն ոսկիի փոխառութեան առթիւ Մուսթաֆա Արիֆ պէյ զգալ տուաւ որ, նոյնիսկ մեր Երեսփ. Նախարարը կը փնտռէ, երբ մասնաւոր փոխառութիւններ հրապարակ հանուին։

Հալլաճ փաշա պատասխանեց թէ՝ արդէն այս փոխառութիւնն ալ ֆրանսական հրապարակէն պիտի կնքուի, քանի որ գերմանական հրապարակէն չենք կրնար, բայց, փոխառութիւն կնքել երբ այս գործը ֆրանսական ընկերութեան պիտի յանձնենք, եւ յետոյ Բարիզի հրապարակը ամենէն յարմարն է։ Ասկէ զատ Ֆրանսա այլևս անկախ տարուած իր պայմանները չէ որ կ'առաջարկէ։ Կառավարութիւնը [illegible] ճամբաներու համար 2 ու կէս միլիոն ոսկիի փոխառութիւնը կնքուի, բայց դուք ալ կ'ընդունիք որ այս ճամբաները պէտք են։ Հետևաբար պիտի շինենք ճամբաները և եթէ շինուածներէն գոհ մնանք այն ատեն դարձեալ փոխառութեան արտօնութիւն կ'ուզենք և կը շինենք միայն ճամբաները։ Ընկերութիւնը երկու մէկ անգամէն «քէշֆ» չպիտի ընէ ճամբաները, այլ միայն անոնք որ մենք հարկաւոր համարինք։

Մահիր Սայիտ պէյի առարկութեան վրայ, վարչապետը յայտարարեց թէ՝ 2 ու կէս միլիոնով շինուելիք ճամբաները որոշուած, պատրաստ են։

Մէհմէտ էֆ. համամիտ գտնուեցաւ կառավարութեան, թէև ըսաւ թէ՝ եթէ կարծիքս ուզէք, ես ալ պայմանագրութեան ընդունելուն կողմնակից եմ։

Զօհրապ պատասխանելով Մէհմէտ էֆ.ի որ յարձակած էր Հալաճեան էֆ.ի վրայ, ըսաւ թէ՝ հանր. շինութեանց նախարարը կրնայ սխալած ըլլալ իր գնահատումներուն մէջ, բայց արդէօք իրապէս [illegible] որոշած է շինուելիք ճամբաներուն համար։ Ճամբայ կայ, ճամբայ ալ կայ. ճամբայ կայ որ մէթրը 5 ոսկիով կ'ելլէ և ճամբայ կայ՝ 3 ոսկիով. եթէ ճամբան լաւ շինուի ծախքը շատ կ'ըլլայ։ Այս ճամբաներու շինութիւնը կը պաշտպանեմ, ինչպէս պաշտպանեցի Չէսթըրի ծրագիրը, որովհետև Անատոլուի հեռաւոր անկիւններուն մէջ այս կարգի հանրօգուտ շինութիւններու կարօտը կը զգան։ Ես կը խնդրեմ կառավարութենէն որ պայմանագրութիւնը բարեփոխէ այնպէս մը որ Վանայ, Խարբերդի, Էրզրումի, Սվազի և Տիարպէքիրի կողմերն ալ ճամբաներ շինուին։ Եւ առաջարկեց ընդունիլ կառավարութեան առաջարկը։

Վարչապետը ըսաւ թէ՝ նկատի պիտի առնէ Զօհրապ էֆ.ի առաջարկը և ճամբաներ պիտի շինէ Անատոլուի ամէնէն մոռցուած անկիւններուն մէջ։

Կարդացուեցան երեք թաքրիրներ։ Առաջինը Զօհրապ էֆ.ի կողմէ տրուած, կ'առաջարկէր ընդունիլ կառավարութեան առաջարկը և արտօնութիւն տալ երկու ու կէս միլիոն ոսկիի փոխառութեան։

Իսկ միւսները Ֆերիտ պէյի և Էմանուէլիտի կողմէ տրուած, բոլորովին տարբեր էին Զօհրապի առաջարկէն։

Հալլաճ փաշայի կողմէ Զօհրապ էֆ.ի թաքրիրը ընդունուած ըլլալով բաց անուն անուանական քուէարկութեան կատարուեցաւ և 37ի դէմ 81 քուէով ընդունուեցաւ 2ուկէս միլիոն ոսկիի փոխառութեան առաջարկը։

Կէս օրէն ետք շարունակուեցաւ վիճաբանութիւնը։ Նախարարութեան խորհրդականը ըսաւ թէ՝ այս տարի ալ 12 միլիոն ոսկիի փոխառութիւն մը պիտի կնքուի։ Յայտարարեց նաև թէ՝ Թաքսիմի մարզարանը չպիտի ծախուի, նոյնպէս և Անատոլուի երկաթուղիին պատասխանատուութիւններէն կառավարութեան ինկած բաժինը։ Այնպէս որ պիւտճէին մէջ 600,000 ոսկիի նոր բաց մը պիտի մնայ, որ պիտի լրացուի զանազան խնայողութիւններով։

Երեսփոխանական յանձնաժողովը օրէնսդրական առաջարկութիւն մը պատրաստած էր, որով զինուորականներու հանգստեան թոշակ տալու համար 30 տարուան ծառայութեան պայմանաժամ մը ընդունած էր, ինչպէս եղած է քաղաքային պաշտօնեաներու համար։

Սակայն Իսմայիլ Հաքքը փաշա ընդդիմացաւ առաջարկին որ պատերազմ. նախարարին կարծիքը առնուի։ Աւելցուց որ 6 ամիսէն առաջ հետևանքը շատ պէտք պիտի ըլլայ։ Ժողովը կ'ազմկէր և կը պնդէր որ պէտք է անմիջապէս ընդունել պիւտճէի յանձնաժողովին առաջարկը։

Վասիֆ պէյ (Զմիւռն.) յայտարարեց թէ՝ ինք այս մասին հեռաձայնով բանակցած է Մահմուտ Շէվքէթ փաշայի հետ որ պատասխանած է թէ՝ այդ կէտերուն մասին նախարարութեան կարծիքը չէ առնուած և թէ յանձնաժողովին երեւան դրած վիճակին պատասխանատուն չի կրնար ըլլալ ինքը։

Բայց ժողովը, որ ուրիշ ատեն Շէվքէթ փաշայի մէկ խօսքը երկու չէր ըներ, մերժեց որ ընդունուի յանձնաժողովին առաջարկը։ Այս միջոցին 15 զինուորական երեսփոխաններու կողմէ առաջարկուեցաւ որ այս օրինական առաջարկութիւնը յետաձգուի։

Նախագահը քուէի դրաւ և անուանական քուէարկութեան կատարուելով 40ի դէմ 67 ձայնով մերժուեցաւ թաքրիրը, որով ընդունուեցաւ պիւտճէի յանձնաժողովին առաջարկը. այսինքն պատերազմական նախարարին հակառակ որոշում մը էր քուէարկուածը։

Հասոյթի պիւտճէն աւարտելէ և քուէարկելէն յետոյ, Նախագահը ծանուց թէ՝ 60-70 երեսփոխաններու կողմէ թաքրիր մը ներկայացուած է որով կը խնդրեն որ Չէսթըրի ծրագրին վրայ հետաձգուած վիճաբանութիւնը շարունակուի։

Խարբերդի ծանօթ երեսփոխանը՝ Ասըմ պէյ, յայտնապէս հակառակելով դարձեալ ըսաւ թէ՝ 15-20 միլիոն ոսկիի խնդրի մասին կարելի չէ այսքան կարճ ժամանակի մէջ վիճաբանիլ և մէկ անգամէն հանել. երբ մանաւանդ Ծերակոյտին անցնելու ժամանակ ալ չկայ։

Խարբերդի ծանօթ երեսփոխանին այս զգացումին համամիտ գտնուեցան նաև Մ. Արիֆ, Ֆէրիտ, Հայաթի, Խօճէ Ֆէյզի էֆ.ները, որոնք իբր թէ կ'ուզէին որ Անատոլուի մէջ երկաթուղի շինուի, բայց կ'ուզէին նաև որ մենաշնորհն չտրուի։

Զօհրապ լաւ պատասխան տուաւ ատենախօսներուն։ Զարմանալի էր ժողովին հոգեբանութիւնը. այնպէս մը կը հակառակէին որ ծրագիրը կարծես երկրին ամէնէն կենսական մէկ կէտին վտանգ մը հասցուցած ըլլար։

Զօհրապ.— Չեմ հասկնար թէ ինչու այսքան կասկածէք. Ասըմ պէյ կ'ըսէ թէ պէտք է յետաձգուի այս խնդիրը, ուրիշներ ալ նոյն բանը կը կրկնեն (Հայաթի պէյ կողմէն կը պոռայ թէ Զօհրապ քանի մը անգամ խօսած է արդէն և հետևաբար պէտք չէ խօսի). Այժմ հարկ է անգամ մը խօսիլ և դարձեալ պիտի խօսիմ քանի որ կայ երբ ասոր 50-60 երեսփոխաններու կողմէ առաջարկուած և ժողովին ներկայացուած թաքրիր մը կ'առաջարկէ վիճաբանութիւն ընել, նոր բան մը չէ ատ. հետևաբար չեմ հասկնար թէ ինչու այսօր յանկարծակի կը ջղայնանաք։ Մ. Արիֆ պէյ կ'ըսէ թէ ինքն ալ կ'ընդունի որ կարևոր է այս երկաթուղիի հարցը Անատոլուի համար, բայց կ'ուզէ քննել և բնաւ մտադրութիւն չունի զգուշութիւն յայտնելու (Հարկա՛ւ, հարկա՛ւ). ինչո՞ւ հարկաւ կ'ըսէք. բայց անհնար չէ. որովհետև այս խնդիրը նոր խնդիր մը չէ. երկու տարիէ ի վեր կը ծեծուի և կառավարութիւնը ամէն նպաստաւոր պայմանները ընդունել տալով, երեք շաբաթէ ի վեր մեզի դրկած է։ Այսօր այդ Ընկ.ը զարմանալի վիճակի մը մէջ կը գտնուի և պարզապէս գերի եղած է ու ամէն օր պաշտօնատուն պաշտօնատուն կը թափառի։ Եթէ ֆրանսական Ընկերութիւն մը ըլլար զինքը անմիջապէս կը համաձայնէինք (Աղմուկ). Պօլսոյ-Սամսոնի երկաթուղին այնքան գէշ պայմաններ ունենալով հանդերձ յանձնուեցաւ և ես այն ատեն բաց եմ՝ այս պայմաններով երկաթուղի շինել այս երկրին մէջ, քան թէ սպասել բանակցութեան պայմաններու և տարիներով յապաղիլ։ Եթէ այսօր յետաձգէք այս խնդիրը, ինչպէս կ'ուզուի, Չէսթըր պիտի լքէ գործը և պիտի մեկնի (Շատ աղէկ)։ Այսպէ՞ս կը ծառայէք այս երկրին և այսքան օգտակար պայմաններով ներկայացուած ծրագիր մը կը մերժէք։ Ես հոս այսքան յուսախաբութեան երեսփոխաններու դէմ ելլելու համար չեմ այս բանը. այլ կարծեմ թէ օգտակար բան մըն է և ամէնքդ ալ պիտի ընդունիք անմիջապէս։

Հալլաճ փաշա իր կարգին երկար ըսաւ թէ՝ այս խնդիրը արդէն մասնաւոր վիճաբանութեան դրուած է և եթէ ամբողջացնէ, բան կ'ըլլայ. քանի որ եթէ այս ծրագիրը ամերիկեան ընկերութեան յանձնուի ամերիկեան կառավարութիւնը մեր առաջարկութեան վրայ պիտի բարեփոխէ իր պայմանագրութեան մէկ յօդուածը որուն համաձայն Թուրքիոյ մէջ բնակող Ամերիկացիները, նոյնիսկ անոնց գործած ոճիրներուն համար օսմ. դատարաններու առջև չեն դատուիր։ Հիմա բանակցութեան մէջ ենք դեսպանին հետ։ Արդէն եթէ այս ծրագիրը վաւերացնէք ալ, իրատէ չպիտի խնդրեմ մինչև որ այդ բանակցութիւնները նպաստաւոր վերջ մը չունենան։

Դարձեալ աղմկեցին, յայտնապէս մէկ քանի հոգի կը հակառակէին։

Իսմ. Քեմալ պէյ ըսաւ թէ՝ Հալլաճ փաշայի ըսածին նման յօդուած մը գոյութիւն չունի և վարչապետը «[illegible]» ըսել կ'ուզէ։ Հալլաճ փաշա այդ բանը մերժելով ըսաւ թէ՝ այդ յօդուածը 81 տարիէ ի վեր գոյութիւն ունի։

Յետոյ կարդացուեցաւ Խարբերդի երեսփոխան Ասըմ պէյի և 15 ընկերներու թաքրիրը որով կ'առաջարկէին յառաջիկայ տարուան յետաձգել խնդիրը։ Անուանական քուէարկութիւն կատարուելով 64ի դէմ 76 ձայնով յետաձգուեցաւ Չէսթըրի ծրագիրը։

Ժողովը կէս ժամ դադար առաւ վերջ ժամը 6ին դարձեալ շարունակեց նիստը մինչև ժամը 9 և կարգ մը սովորական օրինագծեր քուէարկեց։

ԹՐՈՒԴ ՎԷ ՄԻՍԱՖԻՐ ԻՍԹԻՐԱՀԱԹԻՆ

Ճէզայիր Պահրը Սէֆիտ վիլայէթի սահիլինտէ վաքը օլան պէտէլի քէշֆինի 226,735 ղուրուշտան իպարէթ պուլունան Բոզճաատա [illegible] 7190 մէթրօ [illegible] 110,000 ղուրուշլուք [illegible] 116,000 ղուրուշլուք [illegible] 25 մայըս 327 թարիխինէ [illegible] Տէֆթերտարլըղ [illegible] վէ Նաֆիա Նէզարէթինտէ քօմիսիօնը մախսուսունա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի [illegible]

17 Մայըս 327

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԹԻՖՈՍԸ ԿԸ ՍԱՍՏԿԱՆԱՅ

Սամսոն, 19 մայիս.— Վերջին 24 ժամուան ընթացքին Սամսոնի մէջ թիֆոսէ 20 դէպքեր պատահեցան, որոնցմէ 5ը մահացու։ Ստուգուած է որ համաճարակը տեղական անձրև էկած երկաթուղիի գործաւորները բերած են և թիֆոսի միքրոպը փոխանցուած է ջուրերու միջոցաւ և սկսած է տարածուիլ քաղաքին կարգ մը թաղերուն մէջ։

⁂ Մալթէբէի հիւանդանոցը առողջապահական շրջանի տակ կը գտնուի դեռ։ Խոլերայի ախտանշաններով մեռած զինուորի մը մարմինը միքրոպաբանական քննութեան ենթարկուած է։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԽՏԻՒԸ

Եգիպտոսի Խտիւ Աբպաս Հիլմի փաշա երէկ Պոլիս ժամանեց «Էլ-Մահրուսա» զբօսանաւով։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՐԸ

Պետերբուրգի քաղաքական շրջանակներու մէջ մեծ հետաքրքրութիւն յառաջ բերած է Ռուսիոյ կողմէ Թուրքիոյ և Աւստրիոյ կողմէ Գարատաղի եղած դիմումները։ Կը փնտռուի որ այդ միջամտութեան հետևանքով միջամտութիւն մը ըլլայ Ռուսիոյ և Աւստրիոյ միջև, ի նպաստ Թուրքիոյ։ Երեսփ. Ժողովի նստաշրջանին ժամանակէն առաջ վերջացումը քաղաքական կացութեան կը վերագրուի։

ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պատերազմական, Ներքին գործոց և Արտաքին նախարարները Սուլթանին պիտի ուղեկցին Ռումելի կատարուած ճամբորդութեան առթիւ։ Պատերազմական նախարարը շաբաթ մը յառաջ մեկնելով Ըսքիւպ պիտի գտնուի։ [illegible] Սուլթանին հոն գտնուած միջոցին բարեկարգութեան վրայ հսկելու համար։ Երէկ Սելանիկէն [illegible]։

ԿԱՅՍ. ԼԻՍԷ ԱՂՋԿԱՆՑ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՆ. ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

ԲԱՑԷՔ ՓՈՐՁԵՑԷՔ

30,000 տոմսակներէ բաղկացած վիճակահանութիւն մը սարքուած է աղջկանց կայս. լիսէին համար, որ [illegible] մէջ պիտի բացուի մօտերս, օսմ. նորահաս աղջկանց մասնաւորական մշակութեան նպաստելու նպատակով։ 2219 տոմսակներ՝ զանազան պարգևներ պիտի շահին։ Մեծ պարգևը 3000 օսմ. ոսկի է։ 5էն 1000 ոսկիի զանազան պարգևներ ալ կան։ Կէս տոմսակի գինն է մէկ օսմ. ոսկի. քառորդինը՝ կէս օսմ. ոսկի և 1/8ինը՝ մէկ քառորդ օսմ. ոսկի։ Այդ տոմսակներէն գնելով մարդ նպաստած կ'ըլլայ երկրին ամէնէն կարևոր և ամէնէն օգտակար կրթական մէկ հաստատութեան, առանց հաշուելու վիճակահանութեան պարգևները։ Տոմսակներու վաճառումը [illegible] Օսմ. Կայս. Պանքան պիտի դրուի։ [illegible] 1911 նոյեմ. 13ին, Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին օրը, Օսմ. Կայս. Պանքային կեդրոնատեղին մէջ, [illegible] և աղջկանց կայս. լիսէին վարչական մարմնոյն հսկողութեան ներքև։ Շահած պարգևները պիտի վճարուին [illegible]։ Օսմ. Կայս. Պանքան, Հան. Պարտքի Վարչութիւնը, ծխախոտի Րէժին անձնուիրաբար [illegible] ըլլալով տոմսակներու վաճառումը, [illegible] հաստատութեանց կեդրոններուն կամ մասնաճիւղերուն մէջ։ Տոմսակներուն համար մասնաւոր պայման չկայ։

35—2

ՊԱՀՐԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Արտօ 14,385
Սամսոն 18,291

[illegible] 21ինճի [illegible]

16 Մայըս 327 — 3—3

ՌԻՔԼԷՍ 28
RICQLÈS
ՄԷՆԹԱՅԻ ԱԼՔՈԼ
[illegible]
սրտխփոցի ցաւերը կը
բժշկէ. [illegible]
[illegible]
ՓԱՀԱՆՋԵԼ Ռիքլէսի
ՄԷՆԹԱՅԻ ԱԼՔՈԼԸ
70 տարուան
ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ

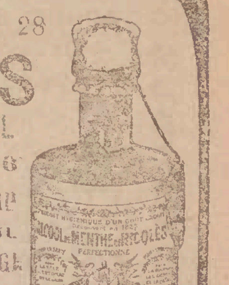
ALCOOL DE MENTHE DE RICQLÈS

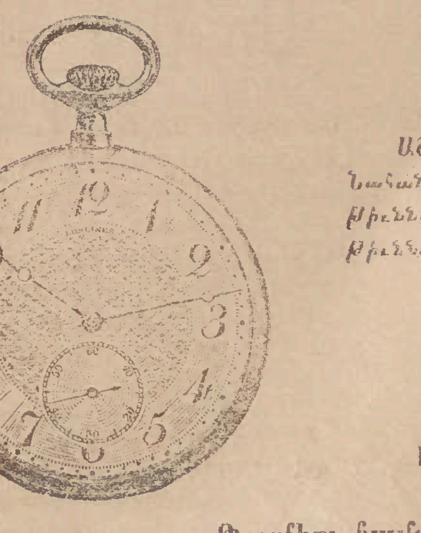

ԼՈՆԺԻՆ

ԱՇԽԱՐՀԻՍ ՄԻԱԿ ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ ԺԱՄԱՑՈՅՑԸ, պաշտօնապէս ընդունուած Օսմ. Պատերազմական նախարարութենէն, Միացեալ-Նահանգներու, Ռուսիոյ և Ճափոնի ծովային նախարարութիւններէն, Անգլիոյ, Ռուսիոյ, Սերպիոյ և Պանամայի երկաթուղեաց վարչութիւններէն, ինչպէս նաև Արժանթինի ելեկտրական թելադրութիւններու ընկերութիւններէն և բազմաթիւ ուրիշ ոչ նուազ կարեւոր վարչութիւններէ։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՄԵՏԱՂ-ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ

5 Մեծագոյն մրցանակներ.— Անվերս (1885), Բարիզ (1889), Պրիւսէլ (1897), Բարիզ (1900), Միլան (1906)։
2 Առաջնոյ մրցման, անդամ ժիւրիի.— Ժընէվ (1896), Թուրին (1899)։
5 Ոսկիի մրցանակներ, 50է աւելի ուրիշ մրցանակներ Նէօշաթէլի եւ Քիւի դիտարաններէն։
16 Շքադրամներ.— Բարիզ, Վիեննա, Ֆիլատելֆիա, Անվերս Ամսթերտամ, Չիքակօ, ևն., ևն.։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ **ՆԱՍԻՊ Խ. ՃԷՔՎԷՃԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ** Մեծ Շուկայ, Մահֆազաճըլար, 44—46. Կ. ՊՈԼԻՍ

Կը խնդրուի զգաստ մէջ այդ վաճառատան բազմաթիւ յաճախորդներէն, պէտք ներկայանալէն առնուազն մէկ ամիս առաջ գրել իրենց ապսպրանքները, յապաղումէ չենթարկուելու համար։ 50—42

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ամէն տեսակ զարդեղէններ եւ ոսկի շղթաներ։

ԽՏԻՎԻԷԼ ՄԷՅԼԼԱՅՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՊԻՐԷՈՆԻ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԻՋԵՒ ԷԼԷԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
Առաջնակարգ հաց.— Սեղանի գինին ձրի

«Օսմանիէ» շոգենաւը, Նաւապետ Կէ-Թէշի, կը հասնի Աղեքսանդրիայէն կիրակի յաւուր 4ին և պիտի մեկնի երեքշաբթի յաւուր 6ին երեկոյեան ժամը 3ին դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէա։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

«Թէվֆիքիէ» շոգենաւը, Նաւապետ Ուիլիմս, 1911 յունիս 7 չորեքշաբթի օր Սուրիոյ ևերքէն հասնելով, 10 յունիս շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կէլիպօլու, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Հալ-դաս, Մէրսին, Աղեքսանդրէթ, Թարապուլուզ, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ Սայիտ և Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սալթան խան։

ՏՕՔԹ. Ա. ԱՐԵՒԵԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՓԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԵՒ ԱՆԴԱՄԱԶՆՆԱԿԱՆ ԳՈԼԷՃԷ
ՎԿԱՅՈՒԱԾ
[illegible] Բէրա Թէքէ. [illegible] 27 38-50

مشهور نفائس

سلطان حامنده بالجیلر مغازه‌سی قارشوسنده جکرده محترق اولان مغازه‌مده موجود (فانیله، جوراب، الدیون قراوات، قماش وسائره کبی) مالر یوزده التمش نقصانیه برهفته مدتله بالمزایده صاتیله‌جغی محترم مشتریلره اعلان اولنور.

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԷՏՉԷՄ ԲԷՐԹԷՎ ԴԵՂԱՐԱՆԻ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԵՂԵՐԸ

Նուրեայի բոլոր ցուցահանդէսներուն մէջ շահած մրցանակներով գնահատուած է։

ԲԷՐԹԷՎԻ ՕՇԱՐԱՆԸ
խիստ օգտակար է տկարակազմներուն, սակաւարիւններուն և ոսկորի հիւանդութեան ենթակայ եղող և չքալող տղոց համար։

ՔՐԷՄ ԲԷՐԹԷՎԸ
դէմքի բիծերը և խաղաւարտները ու ձեռքի ճաթռտուքները կ'անհետացնէ։

ԲԷՐԹԷՎԻ ՄԱՆՈՒՇԱԿՈՎ ՋԸՐԴԱՓՈՇԻՆ
դէմքը կը ճերմկցնէ և թարմութիւն կը պարգևէ մարմնոյն։

ՔՆԱՔՆԱՑՈՎ ԲԷՐԹԷՎԻ ՄԱԶԻ ՋՈՒՐԸ
մազերը կ'ուժովցնէ, անոնց թափիլուն առաջքը կ'առնէ ու թեփերը կ'անհետացնէ։

ԲԷՐԹԷՎԻ ՏՂՈՑ ՓՈՇԻՆ
օրօցի տղոց կարմրութիւնները և խաղաւարտները կ'անհետացնէ։

ՔՕԶՄԷԹԻՔ ԲԷՐԹԷՎԸ
պէխերը կ'աճեցնէ և ուղիղ կը կեցնէ զանոնք։

ՔՆԱՔՆԱՑՈՎ և ՄԱՆՈՒՇԱԿՈՎ ԲԷՐԹԷՎԻ ԱՏԱՄՆԱՓՈՇԻ
Անոնք որ կ'ուզեն ակռաները մաքուր ու ճերմակ պահել, պէտք է այս փոշիէն գործածեն։

ԲԷՐԹԷՎԻ Օ ՏԸ ՔՕԼՕՆԸ
ամէն տեսակ օ տը քոլոններէն լաւն է։ Եղբօրէնով, յայտ միկով, ամբողջ պատրաստուածները պէտք չեն ձգեր լէվանթա գործածելու։

[illegible]

Բոլոր դեղատուներուն, դեղավաճառներուն եւ թօհաֆիէի վաճառատանց մէջ կը գտնուին։ Ընդհ. կեդրոնատեղին է նոր նամակատան դիմաց Էֆէմ Նէճիպ դեղ. վաճառանոցը։ 18 4

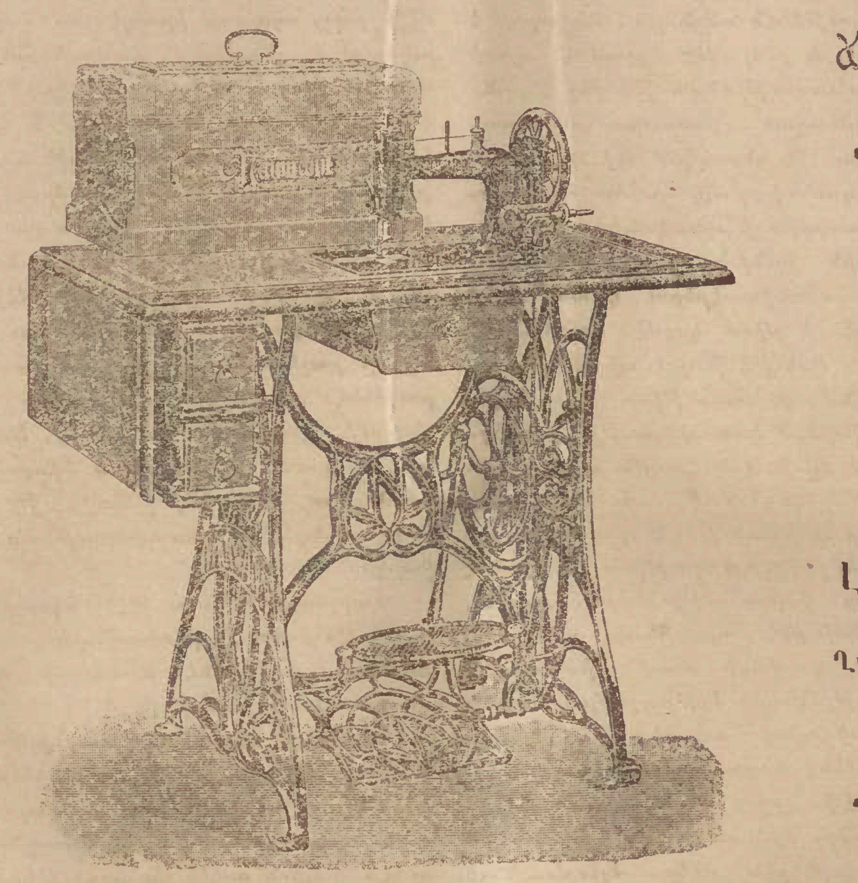

ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՅԱՂԹԱՆԱԿԷ

ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻԱՑԱԾ

ՆԱՈՒՄԱՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԻՍԿԱՊԷՍ

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻ
ԼՈՒՐՋ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԿԵԴՐ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա, Խիւտավէնտիկեար խան, թիւ 3, 4—14 15
Մըերանոց, Պէշիկթաշ, Աքարէթլէր թիւ 44

Մօտերս մասնաճիւղեր պիտի բացուին մայրաքաղաքիս զանազան թաղերուն մէջ
ԲԷՐԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հուլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարուէլլօ	3709	Սաքֆօ	1119
Ալքէթ	3607	Տոմինօ	938	Հինտոն	3720	Միքատօ	3557	Տիրիա	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հարաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիա	119
[illegible]	2277	Տրաքօ	1713	Համալէց	595	Մոնդէպէլլօ		Սցէրա	1203
[illegible]	1822	Ցինամօ	504	Իակօ	2354	Մուցիլլօ	3419	Թասսօ	1323
[illegible]	1264	Էպքօ	3464	Իտանօ	5540	Նէգօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
[illegible]	4481	Էլդաքատօ	1520	Ճինօ	1080	Օտրա	4100	Թոքիօ	3227
[illegible]	1371	Էցաքօ	1841	Քլէօս	1053	[illegible]	4036	Թոլէտօ	1470
[illegible]	1837	Ֆիտօ	454	Քոլբինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
[illegible]	1944	Ֆինլանտ	1826	Քոմօ	1700	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
[illegible]	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Բայօ	510	Վոլօ	1289
Ջիքաքօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէքանթօ	2272	Րիալթօ	3329	Վըլթաւըն.	2391
[illegible]	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Րինալտօ	1553	Եէտա	1350
[illegible]	4235	Կինկանօ	1143	Լորէնզօ	3191	Րոլլօ	1613	Զէցօ	1309
[illegible]	2805	Կօգօ	1011	Մայմօ	724	Րօսէա	1789	Թօրօ	
[illegible]	895	Կրատոն	1686	Մարէնկօ	1273	[illegible]	134	Մայօն	

«Ալէրրօ» և «Հիտալկօ» շոգենաւները հոս ժամանած են։
«Բոլինօ» շոգենաւը յունիս 22-ն հոս կը սպասուի։
Դիմել Գործակալութեան՝ Յ. ՀԻԼՑ ԷՆՏ ՐԻՑՑՕ
[illegible]

عثمانلی مغازه‌سی نمره قاش ابراهیم

سلطان حمام نومرو ٤٢

ایصمارله وحاضر عسکری البسه‌لر : ایصمارله حاضر سیویل البسه‌لر

مغازه‌مزده یکی کشاد ابتدیکمز مانیفاطوره دائره‌سنه بودفعه پارسدن انکلتره‌دن، ایتالیادن، اسویچره‌دن، صوك موده‌یه موافق صورتده هرنوع ایپکلی، یوکلی قماشلرله چارشافلق بلوزه‌لقلر غایت ظریف رنکلرده ته‌اولین، قرهپ دوشین قماشلر الحاصل مانیفاطوره‌یه عائد کلیتلی قماشلر جلب ایدلمشدر - فیأتلر احتمالك خارجنده اوجوز اولدیغی کبی چشیدلرك نفاستی‌ده آیریجه جالب ممنونیتدر.

رقابت مشروعه هدف آمالمزدر

طبع سلیمه موافق صورتده قماش الق آرزو بیوران خانم افندیلر بردفعه مغازه‌مزی تشریف ایدرلرسه بهمه‌حال ممنون قاله‌جقلرینی تأمین ایلرز . . .
3

دوقتور عبدالله جودت

کوز حکیمی

استانبولده شهر اماتی قارشوسنده صباحلری آلافرانغه ساعت ۹ دن ۱۱ قدر واوکله‌دن صکره ساعت آلافرانغه ۲ دن ٤ قدر خسته‌کانی قبول ایدر. جمعه و بازار مستثنادر .

ՏՕՔԹ. ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ ՃԷՎՏԷԹ

ԱԿՆԱԲՈՅԺ

Ուրբաթ և կիրակի օրերէ զատ, ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի Պոլիս, Բաղըքպազարանի դիմաց իր մասնաւոր դարմանատան մէջ, առաւօտեան ժամը 9էն մինչև 11 և կէս օրէն ետքը ժամը 2—4 (Ը. Ե.)։

قرووسلی فابریقه‌سنك هواغازویه ولر موتورلری

سایقس انکلیز آجنته‌سی

استانبول

اسماعیل پاشا خان ۷

اداره‌خانه‌مز آجنته‌سی اولدیغی مختلف ومنحصراً انکلیز فابریقه‌لرندن متنوع ماکنه‌لر جلبنه وساطت ومغازه‌لرنده حاضر بولندیریر .

مارشال خرمن ماکنه ، لوقوموبیل ، دکرمان، قزغان وسائره :

فروسلی هواغاز پترول یاغی وآنتراسیت موتورلری :

فروست وود هم کسر هم دمت یپار ویالکز کسر اوراق ماکنه‌لری :

هاربسون کوچك واهون چوراب ماکنه‌لری :

بوموسم ایچون مغازه‌لرنده موجود مختلف ماکنه‌لر شونلردر . مختلف بیوکلکده خرمن ماکنه‌لریله لوقوموبیللر . دمت یپار ویالکز کسر انکلیز اوراق ماکنه‌لری بخار ماکنه‌لری وقزغان ۱ : ۲ : ۳ : ٤ : ٥ : حقیقی بارکیر قوتلرنده پترول ایله ایشلر موتورلر ، یوواراق واوزون چوراب ماکنه‌لری، برلی معمولاتی چورابلق یوك ایپلکی وخالص انکلیز قاصه‌لریله سائره :

طشره‌دن سپارش وقوعنده رسم وایضاحات کوندریلور .

8—48

ՍԱՅՔԸՍ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼԻՍ, ԻՍՄԱՅԻԼ ՓԱՇԱ ԽԱՆ, ԹԻՒ 7

The British Agency

Մեր գործակալութիւնը միայն անգլիական գործարաններու մէջ պատրաստուած ամէն տեսակ մեքենաներ բերել կու տայ ու այդ մեքենաներէն մեծ մը միշտ պատրաստ ունի իր վաճառատան մէջ։

Սա վաճառանիշերով մեքենաներ կը ծախուին.

ՄԱՐՇԱԼ, ԿԱԼԻ ՄԵՔԵՆԱՅ, ԼՕՔՕՄՕՊԻԼ, ԱՂՕՐԻՔ, ԿԱԹՍԱՅ ԵՒԱՅԼՆ։
ՔՐՕՍԼԷՅ, ՄՕԹԷՕՐՆԵՐ ՕԴԱՅԻՆ ԿԱԶՈՎ, ՔԱՐԻՒՂՈՎ ԵՒ ԱՆԹՐԱՍԻՏՈՎ։
ՖՐՕՍԹ ՎՈՒՏ, ՄԱՆԳԱՂԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ՝ ՈՐՈՆՔ ԹԷ ԿԸ ԿՏՐԵՆ ԵՒ ԹԷ ՏՐՑԱԿ ԿԸ ՇԻՆԵՆ։ ՄԻԱՅՆ ԿՏՐՈՂ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ԱԼ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ
ՀԱՐԻՍԸՆ, ԳՈՒԼՊԱՅԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ՓՈՔՐ ԵՒ ԱԺԱՆ։

Վերյիշեալ մեքենաներէն այժմ եղանակին յարմար եղածները վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին։ Նոյնպէս մեր վաճառատան մէջ կարելի է գտնել 1, 2, 3, 4, և 5 ձիու ճիգի զօրութեամբ քարիւղաշարժ մօթէօրներ, գուլպայի երկայն և կլոր մեքենաներ, անգլիական պատրաստութիւն եղող գուլպայի յատուկ բուրդէ մանած և անգլիական անկոտրելի դրամարկղներ եւայլն։

Գաւառներէն եղած յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին և պէտք եղած տեղեկութիւնները ու մեքենաներուն պատկերները կը հաղորդուին։

رومانیا سرعت واپورلری

هرصالی وپنجشنبه وجمعه‌ایرتسی کونلری (آلافرانغه ساعت ۳ ده) استانبولدن حرکت ایدن واپورلر ۱۲ ساعتده کوستنجه‌یه مواصلت ایدرلر. هرپنجشنبه کونی (الافرانغه ساعت ۳ ده) استانبولدن حرکت ایدن واپور ۱۸ ساعتده ازمیره ، ۱۲ ساعتده ازمیردن پیره‌یه و ۳۰ ساعتده پیره‌دن اسکندریه‌یه مواصلت ایدرلر .

بوهفته ظرفنده حرکت ایده‌جك واپورلر

پرنچه‌پزاماریا	—	مایس۱۷	صالی ساعت ۳ ده کوستنجه‌یه
ایمپراتول‌ترایان	—	نیسان۱	پنجشنبه « ۳ ده کوستنجه‌یه
رومانیا	—	نیسان۱	پنجشنبه . « ۳ ده ازمیر، پیره واسکندریه‌یه
پرنچه‌پزاماریا	—	نیسان۳	جمعه‌ایرتسی « ۳ ده کوستنجه‌یه

اجنته‌لر : غلطه‌ده موسیو مولر وشرکاسی
استانبولده کوپری باشنده رشادیه جاده‌سنده ریختیم خانده توفیق بك

Ռումենական Շոգենաւային Ընկերութիւն

ՔԷՕՍԹԷՆՃԷԻ ԳԻԾ

Ամէն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը Կ. Պոլսէն մեկնող շոգենաւերը 12 ժամէն Քէօսթէնճէ կը հասնին։ Հինգշաբթի օրերը մեկնող շոգենաւերը 18 ժամէն Իզմիր, 12 ժամէն Իզմիրէն Պիրէա և 30 ժամէն Պիրէայէն Աղեքսանդրիա կը հասնին։ Հաղորդակցութիւն ճեպընթաց կառախումբերուն, Պերլինի և ռումանական արագընթաց շոգեկառքերուն հետ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ-ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ ԳԻԾ

ՄԱՅԻՍ ԵՒ ՅՈՒՆԻՍ

17/30 Դշ. երեկ. ժամը 3ին «Բրինչիբէզա Մարիա» դէպի Քէօսթէնճէ
19/1 Եշ. » » 3ին «Իմբէրաթօր Թրաեան» դէպի Քէօսթէնճէ
19/1 Եշ. » » 3ին «Ռումանիա» դէպի Իզմիր, Պիրէա և Աղեքսանդրիա
21/3 Շբ. » 3ին «Բրինչիբէզա Մարիա» դէպի Քէօսթէնճէ

Տեղեկութեանց համար դիմել ռումանական շոգենաւային ընկերութեան ընդհ. գործակալ Ու. Հ. Միւլլէրի, Ղալաթիա, քարափին վրայ, և դէպ գործակալ Թէվֆիք պէյի, Պոլիս, Րէշատիէ, Ըրխթըմ խան։

عجبا سفیر بزم بورنومزه‌می کولیور، یوقسه بشقه‌لری کندی بورنینه‌می کولیورلر دیو کندی کندینه تفکره طالمشیدی . مع مافیه کندی شوکتمآب افندیسنك ارزوسی اجرا ایدلمش اولمسندن و اونك عصبیت حالنك سکونته تحول ایتمش بولنمسندن ممنون ایدی .

طلب اولنان بشیوز لیرانك کوندرلمش اولمسندن ایکی کون صوکره آتیده‌کی مختصر مآللی تلغراف ییلدیز سراینه ورود ایتدی .

«ماقلاین لوندره‌دن پارسه متوجهاً یوله چیقدی . اورادنده شرق سرعت قطاریله سعادته واصل اولیور ، کندیسنی استقبال ایچون لطفاً استاسیونه بریسنی کوندره‌سکز.»

معین اولان کونده یعنی ۱۹۰٤ سنه‌سی تشرین اولینك یدنجی کونی صباحلین آلافرانغه ساعت اونده سلطانك ایکنجی کاتبی عزت پاشا ، معیتنده کیمسه اولمدیغی حالده سرکه‌جی‌یه واصل اولدی . عربه‌جینك کیراسنی ویردکدن وعربه‌یی یوله قویدقدن صوکره ، برنجی وایکنجی موقع یولجیلرینه مخصوص صالونه کیردی .

عبدالحمیدك سوکیلی والك مقتدر ماینجیسی اولقدر تواضعکارانه وساده برقیافتده ایدیکه هیچ برکیمسه‌نك نظر دقتنی جلب ایتمدی ، خصوصیله اوآناده استاسیونده کندیسنی طانیان کیمسه یوغیدی .

(مابعدی یارین صباح)
استخراجاً طبعی ممنوعدر

امتیازلی ژون ترك سیغاره کاغدینی قوللانیکزچونکه صحی وعثمانلی معمولاتیدر قارئین کرامزه صحت نقطهٔ نظرندن توصیه ایدرز . دپوسی : استانبولده مارپوشجیلرده چارشولی خانده‌در .